

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 19. V aastakäik

TEATAJA

1. oktoobril 1930.

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	” 1.50
Välismaale . . .	” 5.00
Poolaastas . . .	” 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk.	kr. 40.00
1/2 ”	” 22.00
1/4 ”	” 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kas läbikõigu- või puhaskasumaks. „Mustade raamatute“ klisimus. Laevade vaba parda konventsioon. Uute asjadega kauplemisest vanakraamiturul pühapäevadel. Rootsis ei avaldu maailmamaajanduse kriis. Türgi majanduspoliitikast. Itaalia-Vene „oriline kaubanduslik kokkulepe“. Kaubandus-tööstuskoja teated. Märgukiri majandusministeeriumile mõnesuguste kaupade reimporteerimise asjus. Ärideregister. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduaineteturg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Tallinnas, Merepuiestee ja Inseneri tän. 3, nurgal
R/m. „Gr.-Marina“ kõrval

Telefon (2)32-38 Telegr. aadr.: Sanko—Tallinn

Kaubanduskontor
PAUL SANDER

Petrooleum, nafta, bensiin, määrde-
õlid jne. Müük sisterni- ja vaadiviisi

Hinnad väljaspool igasugust võistlust.

Bensiinijaamad Tallinnas: Inseneri tän. 3 ja Vaksali pst. 2.

Kas läbikäigu- või puhaskasumaks.

Pole teist nii ühtlaselt kõiki kodanikke huvitavat küsimust riigivõimu algatuste ja korralduste alal kui seda on õiglaste maksude, ühiskondlikult otstarbekohase maksusüsteemi probleem, eriti meil, kus selle riikliku ühiskonna tahtsaima ülesande lahendamiseks, valitsusaparaadi olulisima funktsiooni arendamiseks on suudetud võrdlemisi vähe algatusvõimet ilmutada asjaomaseis ringkonnis.

Ometi oleneb maksude otstarbekohasest korraldamisest nii üksiku kodaniku kui ka terve ühiskonna, nii rahvamajanduse, era- kui ka riigimajapidamise heaolu.

Ajalehis vilksatavaist sõnumeist kuuleme mõnikord ühest-teisest valitsusvõimude nõupidamisest mõne välismaalt kutsutud eksperdiga, kuid millised algatused sealpool on liikumas, on laiemale kodanike hulkadele teadmata. Kuna enamasti on nõu peetud Austria asjatundjatega ja ka meie maksudevallitsuse kõrgemad juhid on Austriat külastanud, võib järeldada, et asjaomastele organeile on eriline sümpaatia Austria kogemuste vastu sel alal.

Loomulikult võib mõnegi tähelepaneku teha Austriast, kes on põdenud läbi raske kriisi riigi rahanduse ja maksupoliitika alal. Kuid situatsioon, milles asus Austria maailmasõja tagajärjel, võttes arvesse isevalitsuse poolt allaviidud riigi majapidamist ning hiljem sotsialistliku valitsuse poolt ettevõtetud katsestamisi, pole võrreldav meil valitseva olukorraga.

Austria riigi majapidamise saneerimist, mis on läbi viidud Rahvasteliidu abil ja kontrolli all, kui seda aktsiooni võtta riigi rahanduspoliitilise ja finantstehnilise abinõuna, võib tunnustada küll kordalainuks. Astunud sammude ja Rahvasteliidu kaasabil saadud laenudega muutus Austria valuuta alates 1923. aastast stabiilseks. Ametnike hulga vähendamisega ja hoolekandele minevate kulude kokkuhoiuga vähenes riigikassa koormatus ja puudujääk riigi eelarvest kõrvaldati juba 1923. a. lõpul. Isegi enam, reformikavas ettenähtud riigi brutto-sissetulekud, milliseid arvestati 1923. aastaks 326 miljonit shillingit, ulatusid juba esimesel reformiaastal, s. o. 1923. a., 768 milj. sh. peale, seega 133 prots. võrra ületades arvatavaid tulemusi. Nii võis juba 30. juunil 1926. a. järgneda Austria vabanemine Rahvasteliidu finantskontrolli alt.

Teiselt poolt aga ja nimelt rahvamajanduse tervendamise abinõuna pole saneerimine annud loodetud tulemusi. Vastupidiselt, riigikassa huvides ettevõtetud abinõud, tollide ja t. maksude tõstmine, töid endaga kaasa hoogsa hindade tõu-

su, tekitades raske tööstusliku kriisi ja sellega kaasaskäiva tööpuuduse. Nii seisab Austria ees veel raske ülesanne: teostada tähtsaima rahvamajandusliku haru, tööstuse tervendamist ja ülesehitamist, kuna selleta ei või pikemaks ajaks jääda püsima riigi majapidamises ja rahanduses läbiviidud tervendus.

Nii siis, Eesti võiks õppida Austria eeskujudele riigi valitsemise aparadi lihtsustamist ja riigi majapidamise ning valitsemise kulude kokkuhoidu, kuid meie oludes tähtsaima probleemi lahendamisel, Eesti rahvamajanduse elujõu tõstmises, ei ole meil võtta kogemusi Austriast. Koguni vastupidiselt, kuna meie rahvamajandus kannatab ühelt poolt kapitalipuuduse, teiselt poolt võrdlemisi suurte kohustuste all, sest alatasa ja järjekindlalt suurenevad riigi ülalpidamise kulud nõuavad rahvamajanduselt ikka jälle uusi ohvreid maksukoorma kasvamise näol, tuleb meil hoiduda neist abinõudest, millistega Austrias valitsusaparaadi lihtsustamise ja valitsemise kulude kokkutõmbamise kõrval teostati saneerimist, nimelt kõrgeist tollest ja läbikäigumaksust sel kujul ja ulatuses, nagu ta Austrias on teostatud. Kõrgendades tolle ja töstes läbikäigumaksu protsendi normi 100% võrra saavutas Austria küll suure sissetuleku neist maksest (1923.—1926. a. tõusis Austria läbikäigumaksu summa 55 milj. sh. pealt 227 milj. sh. peale), kuid sellega tõusid ka saaduste ja kaupade hinnad, süvenes tööstuslik kriis ja kasvas tööpuudus, nagu eelpool juba on tähendatud.

Maksude küsimuses, milliste otstarbekohase lahendusega teostuks suurel määral meie rahvamajanduse tervendamine, ei või olla Austria kogemused meile tähisteks, kuna seal kuristikku langenud riigi rahandust tuli päästa suurelt osalt maksude abil.

(See asjaolu iseendast ja ainuüksi ei tarvitse aga anda põhjust üldse eitavalt suhtumiseks läbikäigumaksusse kui niisugusesse, sest praegusel ajal figureerib läbikäigumaks paljude riikide maksusüsteemis, nagu Saksamaa, Belgia, Brasiilia, Prantsusmaa, Itaalia, Lõuna-Slaavia, Kanada, Leedu, Poola, Rumeenia, Cehhoslovakkia, Portugal, Ungari j. t.

Kuna praegu Kaubandus-tööstuskojas on algatatud ja vastavaile majanduslikele organisatsioonile läbivaatamiseks esitatud läbikäigumaksu seaduse eelnõu, millega tahetakse asendada vene ajast päritud ärimaksu seadust, siis on põhjust peatuda täh. eelnõu paremuste ja ilmsikstulevate puuduste juures.

Läbikäigumaksu üle on juba varem ilmunud

artikleid ajalehis, kusjuures ühed ses maksus, võrreldes veneaegse ärimaksuseadusega, näevad paremusi, kuna maksev seadus ei taba ühevõrd-selt kõiki ärialasid ja on raskesti käsitatav nii äriliste läbikäikude kindeldamisel kui ka puhaskasu arvestamisel, mis alusel praegu maksustamine sünnib. Teiselt poolt aga heidetakse läbikäigumaksule ette ebademokraatlikkust, kuna ta kaudse maksuna just eriti valusalt tabab kehve-maid tarvitajate ringkondi. On isegi vaieldud läbikäigumaksu üle: kas ta on otsekohene või kaudne maks? Ja kuna ta sotsialistlike ringkondade arvates on kaudne maks, siis leiab ta sealtpoolt ka kõige enam vastuseisu.

Kahtlemata on läbikäigumaks, mis saadakse ärilisist läbikäigest ja ärilisist tehinguist, kaudne maks, kuna ta arvestatakse ärist läbikäivate kaupade hindades ja tehinguis. Iseendast aga ei võiks läbikäigumaksu kaudne iseloom põhjustada tema eitamist. Pole ju saladus, et iga ärilise operatsiooniga ühenduses olev, ettemääratud, kuigi tagant-järele arvatud, maks on kaudne maks ja langeb tarvitaja kanda. Kuid nii teoreetikutel kui ka maksuasjanduse praktikute poolt on juba ammu vaibunud vaimustus ainult otsekoheste maksude vastu ja väga arusaadavalt põhjusil. Maksutehnilisil, kulude kokkuhoiu ja sotsiaalpoliitilisil põhjusil on hakatud eelistama kaudseid makse otsekohestele, kuna viimased püsivad maksusüsteemides veel vaid riigi rahanduspoliitilistel põhjustel: ei saa riigi sissetulekuid ehitada vaid kaudsele maksudele, sest tagasihoiuga tarvitamises ei saaks korralikult funktsioneerida riikliku võimu aparaat.

Näemegi, et mõnes riigis, kus riikiiku võimu juhtimist on võinud teostada teoorias kaudsete maksude vastased sotsialistlikud ringkonnad, ei ole püütud tegelikult otsekoheseid makse eelistada kaudsele. Näiteks Rootsi riigi eelarves, kus riigivõim pikemat aega on olnud sotsialistide juhtida, etendavad otsekohesed maksud võrdlemisi tähtsusetut osa, moodustades umbes ühe viiendiku riigi eelarvest, kuna kaudsed maksud katavad ligi poole osa eelarvest.

Meil on läbikäigumaksu kohta avaldatud kartusi, et see maksukoorma laseb veereda riik-kaitl vaesemate õlgadele, kuna praeguse ärimaksu kohta vastupidiselt arvatakse, et see õigusega tabavat majanduslikult tugevamaid ühiskonnakihte. See arusaamine tohiks küll olla sootu ekslik. Praegune ärimaks on samuti kui läbikäigumaks ikkagi ka kaudne maks, mida iga äri-mees arvestab kauba hinnas. Samuti on ka selge, et meil maksev ärimaks on tõepoolest juba läbikäigumaks, ainult teise nimetuse all, sest see on puhaskasu näitamine ei ole maksnikule

tingimata sunduslik ja suurem osa, eriti vähemate äride omanikke, ei deklareeri puhaskasu üldse. Teiseks ei arvesta ka maksuamet peaaegu mitte kunagi deklareeritud puhaskasu, vaid äri läbikäiku, arvutades sagedasil juhtumeil äri läbikäike omapäraste meetoditega, välja arvatud muidugi ettevõtte, millised tegutsevad avaliku aruande korras.

Loomulikult on alati palju kergem mitmesuguste abinõudega, kas või võrdluste toomisega ja paralleelide tõmbamisega ühesarnaste ja ühelatustlike äride vahel, arvutada ja kindeldada äri läbikäiku kui puhaskasu, ning kõik tarvilised objektiiivsed kriteeriumid on äri läbikäigu kohta alati kergemini kättesaadaval kui andmed äri tõelisest puhaskasust. Ses mõttes on läbikäigumaksu seadusel suured paremused äri puhaskasumaksu seaduse ees, millist, olgu tähendatud, olemasolevad maksusüsteemid üldse ei tunnusta.

Kuid Kaubandus-tööstuskojas algatatud maksuseadusel on veel muid paremusi, võrreldes maksu seadusega. Kõigepealt, läbikäigumaks on üldine, maksev kõigi ärialal ja ärilise sihiga tegutsevate ettevõtete ja isikute ning nende poolt teostatavate ärioperatsioonide kohta. Sellega oleks kaotatud seni valitsev ebaõiglane kord, kuna uue seaduse järgi ei vabaneks läbikäigumaksust ka ärilise eesmärgiga tegutsevad riiklikud, omavalitsuslikud ning ühistegelised ettevõtte. Kapitalistlik kord tunnustab eraalgatust ja seab selle rahvamajanduse ja riikliku ühiskonna aluseks. Kui finantspoliitilisil kaalutlusil tarviline on riigil tulla kaasa töötama eramajandusele kuuluvail aladel, siis ei tohi soodustuste andmise-ga riiklikele ettevõtetele teha ebavõrdseiks tingimusi, milliseis see majanduslik töö areneb. Seesama on maksev ka omavalitsuse ja ühistegevuse kohta, kuna viimase tähtsamaks ülesandeks peale jõukoonduste on initsiatiivi õhutamise eramajanduse huvides.

Loomulik, et läbikäigumaks on üldine kõigile ärilise eesmärgiga tegutsevaile ettevõtetele ja isikuile, kuid arusaadavalt ei saa ta olla samal määral ühtlane äri-le, milline tegutseb kallihinnaliste luksusartiklite tootmise või müümisega, ja äri-le, milline oma läbikäike teeb eluülapidamiseks tarviliste saaduste produtseerimise või levitamise näol. Suuräri, milline en-gros-müügi alal toimetab küll suuri operatsioone, saades aga seejuures teatavalt artikleit hoopis vähe vahet-kasu, ei või loomulikult ühel alusel kuuluda maksustamisele äri-ga, milline, olgugi väikemüügil, kallihinnalistelt kaupadelt võib võtta suurt vahet-kasu.

Kaub-tööstuskoja eelnõus on äride ja ettevõ-

tete klassifikatsioon ja liigitus viidud läbi võrdlemisi üksikasjaliselt, vastavalt äride ja ettevõtete ulatusele ja iselaadile. Maksu määra kas on eelnõus arvatud 1 protsent, vastavate eranditega, mis näevad ette maksumäära vähendamist kuni ¼ protsendini, teiselt poolt aga tõstmist kuni 5 protsendini, nimelt komisjoni ja vahetalitusettevõtete ning kaubandusvahetalitajate tasude bruto-läbikäigust. Kui võrrelda teiste riikide läbikäigumaksu määri, näiteks Saksa 2,5 prots., Austria 2 prots. jne., siis oleks arvatav maksumäär Eesti oludes vastuvõetav ka fiskuse huvides, sest arvata on, et peale läbikäigumaksu meil jääb püsima veel tulumaks. Seega siis pole ka vastetava maksumäära juures mitte arvata meie ärielu asetamist eriti soodustatud olukorda, võrreldes teiste riikidega, kus läbikäigumaks on sisse seatud, vaid võrdsele tasapinnale. Arvestades aga meie rahvamajanduse ja äri maailma kandejõudu tuleks maksumäära mõne liigi äriläbikäigu pealt, näiteks esimese järgu tarbeainelt, koguni vähendada. Tervitatav on eelnõus ettenähtud kodumaa tootmisviisi soodustamine, majandusministri poolt kinnitatavate nimekirjade järgi teatud liiki toodete vabastamisega läbikäigumaksust. Silmas aga pole peetud ekspordi soodustamist artiklite läbikäigus, millised moodustavad kodumaa tootmisviisi saadusi, ja seetõttu nii rahvamajanduslikes kui ka fiskaalhuvides tuleb tasandada teed nende välisurgudele pääsmiseks. See põhimõte on üldiselt kõikjal läbi löönud ja tuleks võtta ka meie läbikäikude arvestusse.

Olulisemaks ja tervitatavaks uuenduseks on läbikäigumaksu seaduse eelnõus määratud jaoskonna ärimaksu komiteede koosseis, kuhu peale maksuametnike pääseksid äri ringkondade esindajad Kaub.-tööstuskoja poolt koostatud nimekirjadest, kusjuures koosseis oleks liikuv: teatud liigi äride läbikäikude kindeldamise tööst kutsutaks osa võtma sama ala esindajad Kaub.-tööstuskoja nimestikust; kuna liikmete kutsumine sünniks ad hoc, siis jääb maksnikule komisjoni koosseis teadmatuks. See viis tagab kõige kindlamini õige ja erapooletu asjaajamise nii läbikäikude kindeldamisel ja maksude määramisel kui ka vastulausetel läbivaatamisel.

Veelgi tähtsamaks osutub uuendus, mis näeb ette jaoskonna komitee otsuste peale kaebuste esitamise maksuameti asukoha rahukogule, mitte enam aga maksuametile, nagu see on maksev praeguse ärimaksuseaduse järgi. Seega oleks lihtsustatud asjaajamine, kuna rahukogud on maksnikele kättesaadavamad kui maksuamet. Iseendast võib aga ainult kohtu poolt maksnik loota täiesti erapooletut suhtumist oma väiteile

ja tõendusile, kuna maksuvalitsuses paratamatult kerkivad eesrinnale fiskaalhuvid. Pole ka mõtet luua uut erikohut, finantskohut, nagu mõnelt poolt on soovitatud: asjatundjaid finantskohtunikke meil ei leiduks niikuinii ja oleks lubamatu riigi eelarvet veel koormata uute ja oma otstarbes väga vaieldavate kuludega.

Edasi on kahtlemata vastuvõetav, et maksuseaduste rikkumiste eest ettenähtud trahvid ja karistused on püütud kooskõlastada uue kriminaalseadustiku normidega, sellega asetades neid üldisse süsteemi, kuigi mõned ettenähtud karistused ja trahvimäärad on vaieldavad otstarbekohasuse seisukohalt, näiteks äri raamatute mitte esitamise ja teadaannete mitte vormi nõuete kohaselt koostamise eest ettenähtud trahvid, kuna seda võiks lahendada teisiti. Näiteks äri raamatute mitte esitamisel ja muude objektiivsete tõenduspuudumisel kaotab maksnik õiguse edasikaebuses vastu vaielda jaoskonna komitees võrdluse abil ja muude saada olevate andmetega kindeldatud läbikäigus. Äri raamatute küsimus võiks küll lahendamist leida läbikäigumaksu seaduses, vastavalt moodsamale äri raamatute seadusele, nagu Saksa, Itaalia j. t., kus ta on lahendatud eriseadusega, kuid seejuures, silmas pidades meie olusid, ei tarvitseks äri raamatute pidamise nõue olla obligatoorne, vaid fakultatiivne. Kes soovib oma äri läbikäike tõestada äri raamatutega, peab neid pidama vastavalt oma äri laadile ja ulatusele, kusjuures väikeärde kohta võiks fikseerimist leida ka vastav äri raamatute süsteem.

Peale eelpool märgitud uuduste sisaldab läbikäigumaksu seaduse eelnõu veel terve rea vähemaid paremusi, võrreldes praeguse ärimaksuseadusega, nagu protestide esitamise tähtjad, möödalastud tähtaja uuendamine mõjuvaid põhjusil, äritunnistuste lunastamise kohta käiv nõue vastava sanktsiooniga, maksude jaoks tasumise võimalus, kaubaladude küsimus, kaubandusvalve instituit jne.

Läbikäigumaksu seaduse üldist ulatust rikub eelnõu § 5 p. 14. lit. b.), millega üks osa ühistegelisi ettevõtteid saaduste tootmise, ümbertöötamise ja müügilise toimetamise alal läbikäigumaksust on vabastatud. Samuti tekitab põhjendatud vastuseisu äri ringkondade poolt maksualuse läbikäigu mõiste alt vabastamine ärilise ettevõtte ühest osakonnast teisele osakonnale antud kaupade eest saadavate summade suhtes. (§ 8.) Nii näib loogiline, et ühe ja sama ärilise ettevõtte kui terviku operatsioonide suhtes, ometi aga silmas pidades põhimõtet, et kõik ärilised tehingud ja läbikäigud kuuluvad maksustamisele üldisel alusel, ei saa pooldada erandite andmist, sest kaht-

lematult osutuksid mõned osakondadega töötavad suurärnid siin enamsoodustatuiks.

Puudulikult lahendab läbikäigumaksu seaduse eelnõu läbikäikude kindeldamise ja tõenduste esitamise küsimuse. See osa eelnõust nõuab kahtlemata paremat korraldamist ja kindlamat fikseerimist, kusjuures võiks eeskujuks olla mõnes moodsas seaduses, näit. Čehhoslovakkia seaduses, maksev kord. Samuti puudub ühtlus jaoskonna komiteede otsuste lahendamisel, kuna seaduses igalpool figureerivate rahukogude asemel on § 73 järgmiseks instantsiks ette nähtud maksuvalitsus; olgugi et see on ette nähtud vaid komitee esimehe protesti puhul jaoskonna komitee otsusega mitte rahul olemise korral, pole siiski põhjust ka sel puhul lubada dualismi jaoskonna komiteede otsuste arutamisel.

Peale nende ja juba eelpool paaris kohas mainitud puuduste sisaldab eelnõu veel mõnin-

gaid vähem tähtsaid vaaratusi, millised näiliselt pole vastuvõetavad vähemalt ühele osale äriliste ettevõtete pidajaist. Need kõik aga iseendast veel ei vähenda koostatud läbikäigumaksu seaduse eelnõu väärtust ja suuri paremusi, võrreldes praeguse ärimaksuseadusega.

Muidugi ei ole ka läbikäigumaks äri-ringkondadele veel mingi ideaal ja eriti niikaua, kuni juba riigi eelarves ei määrata kindlaks see maksimum, mida riik, pidades silmas meie rahvamajanduse kandejõudu, kapitalipuudust ja ärielu nõrkust, tohiks võtta eelarve täitmiseks ärimaksude näol. Kuid sellest ideaalist seisame meie veel väga kaugel. Ja seepärast on iga uuendus ja paremusele püüd tervitatav. — Loomulikult jääb äri-ringkondadele endile ütelda viimne sõna läbikäigumaksu kui sarnase kohta. Ei leia ta üldsuse poolt siiski tunnustamist, ei tule teda ka vastu äriilma soovi ellu viia.

R. Treufeldt.

„Mustade raamatute“ küsimus.

Praha Kaubandus-tööstuskoja Teataja tõi oma viimases numbris pikema kokkuvõtte Čehhoslovakkia kaubanduskodade seisukohtadest ning arvamustest „mustade raamatute“ tarvitusele võtmise kohta äri alal. Kuna ka meil on mõnelt poolt nende raamatute sisseseadmist soovitatud, toome üldtähendatud kirjutisest kokkuvõtlikud andmed selle kohta, kuidas mujal vaadatakse „mustade raamatute“ küsimusele.

Mõne Čehhoslovakkia käsitöö-organisatsiooni poolt võeti küsimus üles, kas n. n. „mustade raamatute“ sisseseadmine ei seisa üldse vastolus kõlvatu võistluse kohta käiva seadusega.

„Mustade raamatute“ all mõisteti nimekirju, millesse need organisatsioonid oma liikmeile teadmiseks üles tähendasid ostjate nimed, kes ei tasunud või tasusid halvasti oma võlga. Iga organisatsiooni liige on kohustatud sellised ostjad „musta raamatusse“ märkima, sellest oma organisatsiooni juhatusele teatades. Ühtlasi kavatseti võtta tarvitusele manitsuskirjad võlgnikele järgmise sisuga: „Meie organis. liige teatab, et Teie võlgnete temale nii- või niisuguse summa. Kuna korduvate meeletuletuste peale vaatamata Teie oma võlga pole tasunud, palume Teid seda korraldada, vastasel juhul oleme sunnitud Teist kui halvast maksjast kõigile meie organisatsiooni liikmeile teatama.“ Mis puutub manitsuskirja lõpposa, siis avaldavad pea-aegu kõik kaubanduskodad arvamist, et see ähvardus võib teatavil asjaoludel kujuneda tõsiseks ning sarnaneda juba väljapressimisega.

Saksa töösturite liit, kes ka ses küsimuses on avaldanud arvamist, on seisukohal, et must nimekirja olevat väga hädaohtlik abinõu — nii võlgnikule kui ka nimekirja pidajale. Tulevat ette, et nendes nimekirjadesse kantakse ka süütuid isikuid, seda enam, kui neid nimekirju peetakse nii, et vastaspool oma seisukohta, tema nime sissekandmisel nimekirja, ei saa kaitsta. Kardetavad on mustad nimekirjad ka juhtivaile organisatsioonidele, sest nende ametnikud võivad kergesti sattuda tsiviilõigusega konflikti või isegi minna vastollu nuhtluseadusega. Muidu aga näeb liit nendes nimekirjades üht abinõu, ja neid on üldse vähe, mis aitab tõsta võlgade tasumise moraali, kuigi paljud eriteadlased arvavad otse vastupidist. Nii näiteks juhib professor dr. H. Lehman (Köln) oma kirjutises „Võlausalduskaitse“ tähelepanu sellele, et kavakindel teadete kogumine halbade maksjate kohta sisaldavat endas sageli ebaõiglast krediidusalduse hävitamist, kuna teated organisatsiooni liikmete poolt kogutakse ja saadetakse edasi põhjaliku kaalumisetä. Ka võivat tulla ette juhtumeid, et teated musta nimekirja kandmise kohta hilinevad ja võlgnik satub nimekirja, kui ta oma võla on juba tasunud, või et võlgnikule, kes kord nimekirjas on olnud, kuid oma võla juba on õiendanud, keelatakse andmast krediiti mõne endise nimekirja põhjal.

Brünni kaubanduskoda konstateerib, et „mustade raamatute“ pidamine paljudes organisatsioonides on küll võetud tarvitusele, kuid osa organisatsioonest vaatab sellele sammule skepti-

liselt ja soovitab ettevaatust nende tarvitusele võtmisel. Paljudes välismaa kaupmeeste organisatsioones, eriti just Helveetsias, olevat nende nimekirjade pidamine vägagi levinud. Brünni koda pole põhimõtteliselt küll mustade nimekirjade vastu, kuid soovitab nende tarvitamisel äärmist ettevaatust, kuna nende kokkuseadmine on olnud esijoonel üksikute organisatsioonide liikmete poolt antud teadeteist. Kui see nimekiri tahab ka tõesti olla tõsiolude peegeldus, siis peab selle koostamine sündima kindlate ja täpselt äramääratud põhimõtete järgi ja iga firma, kes annab teateid halbade maksjate kohta, peab vastutuse nende teadete eest võtma enda kanda. Ei ole võimatu, et siin mõnikord võib tulla ette kokkupõrge tsiviilõigusega või koguni nuhtlusseadusega; eriti siis, kui küsimus puutub võistlejasse (mida ju sageli võib juhtuda), võib sattuda vastollu seadusega kõlvatu võistluse kohta.

Košice koda ei poolda nende nimekirjade tarvitusele võtmist, kuna on karta, et nende pidamine ettepanekud kujul võib anda hoopis ebasoo-

vitavale kõlvatule võistlusele, kui kaupmees või tööstus püüab rikkuda konkurendi võlausaldust.

Paljud kodad leiavad, et enne oleks tarviline põhjalikult uurida küsimust, kas mustade nimekirjade pidamine ei seisa seadusega vastolus.

Täiesti eitaval seisukohal asuvad nimekirjade suhtes Bratislava ja Bãnská Bystriče kaubanduskodad, tuues näiteid, kuidas omal ajal, kui need sealseis organisatsioones olid tarvitusel, nad olevat mõjunud kahjulikult.

Kokkuvõttes lähevad kodade arvamisest „mustade raamatute“ otstarbekohasuse suhtes diametraalselt vastupidi. Üldiselt võiks tähendada niipalju, et enamasti kõikide poolt tuleb kuuldavale tõsiseid hoiatavaid häälid, teiselt poolt aga asjaolu, et need nimekirjad mõnede organisatsioonide juures on tarvitusel, kõneleb nende kasuks. On igatahes välispool kahtlust, et erakorralised olud mõnikord nende tarvitusele võtmise teevad vajaliseks, kuid kas nad alati ja igal pool osutuvad ettevõtjaskonna huvide kaitseks küllalt otstarbekohaseks abinõuks, on veel tublisti küsitav.

Laevade vaba parda konventsioon.

Ins. E. Masik.

Rahvusvahelisel konverentsil Londonis 20. 5. — 5. 7., millest võttis osa 29 riiki, võeti vastu konventsioon uute vaba parda reeglite kohta. Konventsioon astub jõusse 1. 7. 1932. a. tingimusele, et selleks ajaks viis allakirjutanud riiki ceda on ratifitseerinud, muidu aga 3 kuud pärast viienda ratifikatsiooni saabumist.

Konventsiooni alla käivad kõik rahvusvahelise sõidu laevad üle 150 br. reg. tn., samuti ka purjekad ja aurikud. Konventsiooni alusel väljaantud sertifikaat on automaatselt maksev kõikidele riikidele, kes selle on ratifitseerinud.

Konventsioon sisaldab endas täpsed reeglid vaba parda kindlaksmääramiseks, mis üldiselt lähevad välja samadest alustest, millest praegused Inglise ja teiste maade reeglid, andes üldiselt ka samu resultate.

Kuid teisest küljest toob konventsioon terve rea ettekirjutusi laeva deki avaste ja ehituste sulgemise ja konstruktsiooni kohta, mis mitmes osas lähevad lahku praegustest määrustest, seades üles palju käremaid nõudmised.

Edasi on iseäralduseks, et metsaveol lubatakse deklaratsiooniga laeval istuda sügavamalt, mis annab kuni 10% lisakandevõimet. Selleks peavad laevad vastama erinõudele, mis on täpselt kindlaksmääratud. Seda soodustust võivad kasutada mitte ükski uued laevad, mille kindlad pärast 1. 7. 1932 maha pannakse ja mis peavad täieli-

kult konventsioonile vastama, vaid ka vanad laevad, kui on täidetud need erinõuded, milledest on tähtsamad:

1. dekiavaste vastav kinnipanemine ja tugevus.
2. nõutavad dekiehitused ja laeva tugevus.

3. kesklaeva põhjatankide pikuti veekindel jaotus.

Ka tanklaevald lubavad uued reeglid sügavamast istumist, võrreldes harilikke laevadega. Reeglid määravad lõpuks kindlaks uued zoonid, millest on vaba parras suvel ja talvel. Muuhulgas arvatakse Baltimere talveaeg 1. nov. kuni 1. aprillini.

Huvitav on nimetada, et ka talvise deklaratsiooni kohta (mets) pannakse maksma uus määrus, lubades kõrgust kuni 1/3 laeva laiusest.

Üldiselt võib ütelda, et see konventsioon kui ka reeglid on tervitatavad, kuna nendega kõrvaldatakse mitmed pahed, mis on praegustel määrustel, samuti luuakse ühtlus küsimustes, milles praegu rahvusvaheliselt valitseb veel suur mitmekesisus, nagu näiteks deklaratsiooniga laevade vaba parda või talvise sõidu ajal. Muidugi on tähtis, et konventsiooni head küljed tulevad vaid siis maksvusele, kui ta ratifitseeritakse tähtsamate meremägede poolt. Kuna Eesti ei ole konventsioonile alla kirjutanud, võib ta ühineda temaga vaid pärast ta jõusseastumist.

Uute asjadega kauplemisest vanakraamiturul pühapäevadel.

Linna sundmäärus kaupluste lahtioleku aja kohta ebaõiglane.

Maksev sundmäärus kaupluste lahtioleku aja kohta keelab pühapäevase kauplemise Tallinna linnas, kuid teeb erandi vanakraamituru kohta, kus lubatakse kaubelda pühapäeviti nii vanade kui ka uute kaupadega.

Tallinna vanakraamiturug on muutunud pühapäevil elavaks kaubitsemise kohaks. Kasutades vaba aega voolab sinna inimesi kokku igast linna äärest, mistõttu kauplemine on võtnud seal endale hoogsa iseloomu.

Tänu linna sundmäärusele, mis lubab kaubelda vanakraamiturul uute kaupadega ka pühapäeviti, on vanakraamituru kaupmehed asetatud teiste Tallinna kaupmeeste kõrval eesõigustatud seisukorda: mujal linnaosades on kauplused suletud, nemad võivad aga takistamata uute kaupadega kaubelda.

Sealjuures kasutavad vanakraamiturul kauplejad veel teisigi paremusi, näiteks soodustust ärimaksude suhtes, kuna nende kaupluste väline ilme ei tingi neid lunastama kõrgemajärgulisi äritunnistusi, mistõttu neil ärimaksud loomulikult on vähemad kui nende ametvendadel teistes linnaosades. Siin peaks maksuamet pidama hoolamat järelevalvet.

Teiseks eriliseks viisiks, kuidas uusi kaupu pühapäeviti laadaplatsil müüakse, on oksjonid. Pruugitud asjade müügi nime all korraldatakse peaaegu iga pühapäev oksjoneid, kus oksjonile lastakse täiesti uusi kaupu, nagu valmisriideid, jalanõusid, köögiriistu jne. Säärane oksjonite korraldamine on ju oma kohast teravmõtteline kaubalevitamise viis: oksjon tõmbab rohkel arvul kokku inimesi ja — oksjonikorraldajal pole karta riigimaksude maksmist oma äriisilt operatsioonelt. Selline eesõigustatud seisukord, mis vanakraamituru kauplejale osaks on antud ja mis korralikku kaubandust halvab ning ärimaksuseaduse nõudmisi rikub (põhiärimaksu osas), kutsub kaup-

meeskonnas esile pahameeleavaldusi: ühtedele lubatakse kaubelda, teised peavad oma kauplused sulgema.

Kaubandus-tööstuskoda on korduvalt juhtinud Tallinna linnavalitsuse tähelepanu sellisele ebaõiglasele olukorrale, millise loob pühapäevane uute kaupadega kauplemine vanakraamiturul. Kahjuks ei ole Koja esitised selles suhtes Tallinna linna omavalitsuse poolt leidnud tähelepanu.

Järjest kasvav majanduslik kitsikus, mis on tabanud meie korralikku kaupmeeskonda, sunnib aga Kaubandus-tööstuskoda uuesti linnavalitsuse tähelepanu juhtima sellele väärulukorrale, milline on tekkinud ebaõiglasest linna sundmäärusest. Ei saa pidada õiglasest, kui kaupmeeskonnale mõdetakse kaheksuguse mõõdupuuga. Suur hulk linna kaupmehi, kes kauplevad pudukaubaga, valmisriietega, jalanõudega, köögiriistadega jne., on pandud raskesse seisukorda, kuna pühapäevane kauplemine vanakraamiturul vähendab nende võistlusvõimet.

Kaubandus-tööstuskoja arvates oleks otstarbekohane kõigi kaupluste kohta Tallinna linnas panna maksma ühesugused määrused: kas lubada teatud tundidel pühapäeviti kõigil kauplustel teutseda või keelda pühapäevane kauplemine teatud liigi kaupadega üldse.

Nagu teada, on praegu kaupluste lahtioleku aja kohta käiv sundmäärus linnavalitsuses revideerimisel. Sel puhul oleks väga soovitatav ka vanakraamituru kohta käivad määrused võtta revideerimisele ja seal pühapäeviti keelda uute kaupadega kauplemine.

Meie arvates tuleks vanakraamiturug jätta vanakraamituruks. Vanakraami ja pruugitud asjade müügi vastu pühapäevil ei ole Kojal midagi. Tuleks luua olukord, kus kaupmehed ühes linnaosas ei kasutaks suuremaid soodustusi kui teises. Praegu on selleks paras võimalus.

Rootsis ei avaldu maailmamajanduse kriis.

Kahe rootsi suurpanga direktorid rootsi rahvusvahelise pressibüroo esindajale antud jutujamises avaldasid arvamist maailmamajanduse kriisi mõjust rootsi majanduslikule ja eriti tööstuslikule seisukorrale. Mõlemad rõhutavad, et üldine konjunktuur, vaatamata tööstusaktiivse madalale noteeringule, ei põhjustavat veel vähi-

magi kartuse tekkimist Rootsi finantsringkonnas. Oli ette arvata, et maailmamajanduse kriis oma mõju teataval määral avaldab ka Rootsis, kuid tuleb konstateerida, et see mõju Rootsis on olnud vähem kui kuski mujal. Kuigi välismaa tähtsamate aktsiatebörside kursi langused ka Stokholmi noteerimised on viinud alla ja kodu-

maiste paberite kurssi on mõjutanud, siis ei leidu ometi sisemisi, mitmesuguseid tööstusi vapustavaid põhjusi. Otse vastupidi — Rootsi tööstus on, peale mõne üksiku ala, rikkalikult tellimistega varustatud ja ettevõtted töötavad täiel aurul. Veel enam — terve ning pädev tööstuspoliitika viimase aastakümne jooksul on tööstuse seisukorda seevõrra kindlustanud, et isegi ajutine tellimiste puudumine talle ei suuda teha olulist kahju. Võtame näiteks Rootsi Kuullaagrite Seltsi (S. K. F.): ta aktsiad on hiljuti tublisti langenud, kuid ta seisukord on kõigiti hea. Tellimisi on rikkalikult ja tehased on täies tööhoos. Kreu-geri-kontserni ettevõtted töötavad paremini kui kunagi enne ega ole vähimalgi määral puuduta-

tud maailmamajanduse kriisist. Seegipärast ilmutavad ta väärtused börsil langemise tendentsi. Eriti tuleb mainida, et rootsi pangad peavad spekulatsiooni otstarbel endi käes väga vähe aktsiaid ja pole selliste kindlustuste vastu peaaegu sugugi laene annud, mis peaksid kursi langemisel tulema müügile. Ka viimaste väliskaubanduse andmete kohta tähendasid pangategelased, et need ei anna vähimatki põhjust rahutuseks, kuna Rootsi täiesti arusaadavalt peab arvestama impordi ülekaaluga. Ainult eriliselt hea konjunktuuri juures võib loota ekspordi ülekaalu. Üldiselt võivat kindlasti ette ütelda, et Rootsi tööstus ja majandus praeguse maailmamajanduse kriisi ajajärgu elab üle suuremate vapustusteta.

Türgi majanduspoliitikast. *)

Türgi on iseloomult põllumajanduslik maa, kelle rahvastikust 75% on talupojad. Kaks kolmandikku kogu rahvast ägas ränga kümne maksu all, mille kaotas alles vabariigi valitsus. Põllumehele võimaldati omandada kutseharidust, saada viljaseemet, krediiti masinate ja põllutööriistade näol, hädakorral ka protsendita laenu. Maapank, asutatud juba sultani valitsuse ajal, aga nüüd mitmeti uuendatud ja täiendatud, võtab laenudelt 9—10%. Valitsus soodustab puu-viljakasvatust, millele on avatud uued maa-alad Sakaaria piirkonnas, arendab laevandust (Seire Sefaine) ja ergutab kalandust. Ent suurima õhinaga asuti tööstuse organiseerimisele, „Türgi-maa industrialiseeringule“, et tuua päevavalgele maapõue-varandusi, mida leidub õli, raua, vase, hõbeda, tina, manganeesi, mergli, merevaigu, tsingi jne. näol. Tööstust soodustati eriseaduste ja kaitsetollidega. Kaubanduse elustamiseks korraldati ümber kaubanduskodjad ja börsid.

Türklaste sõjalised omadused on ammu tuntud. Türklaste poliitilisi võimeid tõestab nende hilisem ajalugu vabariigi ajastul. Kuid need on ikkagi alad, millel pašad ja beyd on omandanud kogemusi. Riik on loodud, poliitiline iseseisvus on tagatud, järjekorras on riigimajanduse raken-dus, ökonoomilise iseseisvuse ja suvereniteedi kindlustamine. Maailma majanduslik tasakaal on tänapäev vaevalt selgem ja kindlam kui Euroopa poliitiline seisukord kümme aastat tagasi. Aga türkklased tulid sellest auga välja. Huviga jälgime nüüd samade meeste jõupingutusi oma

majandusliku ühiku rajamiseks maailmamajanduse kriisipalavikus.

Ökonoomia isesuguseile, mitmekesiseile ja salapäraseile seadusile ei saada igakord jälile kaubandusakadeemias. On eilsed tegurid eriteldud ja õppelauseiks formuleeritud, seistakse peatult tänaste probleemide ees. Ja homme päev võib tuua uusi üllatusi. Sõjalise strateegiaga on vististi sama lugu kindralstaabi akadeemias. Aga üks Napoleon Bonaparte või üks Mustafa Kemal otsustab lahingud oma strateegia ja taktika abil. Kuid seesama Napoleon või Mustafa kas või tarvitajateühingu keskkorralduse eesot-sas võib takerduda äriliselt püüniseis ja mässida end käsist ja jalust konjunktuuri võrkudesse. Muidu hea riigimees ja hea sõdur ei ole igakord veel hea majanduspoliitik ja hea kaupmees.

Ses teadmises olen püüdnud kauge maa tagant jälgida türki majanduspoliitilisi algatusi ja maa tulunduslikku seisukorda. Imestades türki vabariiklaste seniseid saavutusi ja soovides neile edaspidiseiks üritusiks kõige paremat õnne pean ometi andma sõna majandusvaatlejaile, kes seni ei tea märkida tähiseid, mis selle vintsutatud rahva juba lähemas tulevikus juhataksid otsemat teed uuele Afion Kara Hissarile ja Dumlu Punarile.

„Berliner Tageblatt & Handelszeitung“ nr. 560 teatab 27. sept. 1929:

„Industrialiseeringul ei olnud loodetud edu ja samal ajal läks põllumajandus põuast tekkinud ikalduse tagajärjel kiiresti tagurpidi (põllumajanduslik Türgi pidi 1928. aastal vedama sisse 5 miljoni türki naela eest nisu ja peale selle veel suure hulga jahu). Põllumajanduse mõjuvaks toetuseks ei olnud vahendeid käepärast ja

*) Trükis ilmuvast raamatust „Türgi enn ja nüüd“.

talupojad olid mitmel pool sunnitud jätma oma talud. Muutub selline seisukord üldiseks, ähvardab talupojaseisust kestev kehumine, maalt-pagu, nomadiseering ja lõppeks hukkumine. Industrialiseeringu nurjumine tähendab põllumajanduse äpardumist, milles alguses nähti esimese ainelist teetasandajat.“

Noored riigimehed, kes seni polnud väärtunud oma strateegilistes ja diplomaatilistes sammudes, taipasid tehtud vigu majanduspoliitikas ja koondasid abijõud rinde nõrgale punktile. Valitsus esines suurejoonelise maaparanduse ja -kuivenduse kavaga lähemaks 25 aastaks, mille teostamiseks nõuti krediiti 250 miljonit t. n. Iga majandusharu hüvang on tingitud põllumajanduse edust, väidetakse sel puhul, talupojal peab olema niipalju maad kui ta jaksab harida. Valitsuse kohus on talupoegade maaga varustamist kindlasti jätkata. Valitsus tunnistas: „Senise majanduspoliitikaga meie ei saavutanud eesmärki! Nüüd talupoeg aita! Valitsus on sinu poolt!“

Kuidas õnnestub see uus kurss?

Läinud aasta voos ei õigustanud kevadisi lootusi. Rosinad ja viigimarjad kannatasid vihmade all, pähkliisaagi hävitasid kahjurid. Tera-viljalõikus oli rahuldav, eelmise aasta sissevedu ei kordunud. Aga tasakaalu kaubabilansis ei ole seni saavutatud, kuigi sisseveo ülekaal 1923. a. 60 miljonist on langenud 10 miljoni t. n. 1926. a. Uute raudteede ehitamiseks ja vanade Ottomani riigivõlgade kustutuseks läheb hulk väärtusi välismaile, mis loomulikult ei jäta maksubilanssi mõjutamata.

Vilumatu kaupmeeskond teeb ostudel suuri vigu. Tellitakse kaupu nii suurel hulgal, et need ummistavad turu hulgaks ajaks. Eksporti ei saadud mahti korraldada, saadetised läksid halvaks pakingsus välismaale. Tagajärg — müügivõimalused suleti mõneks ajaks. Türgi nael osutab kehtvalt languse tendentsi, mida ka hindade tõus vähese ostujõu tõttu ei reguleeri. Veksli-protestide arv kasvab. Pangad pingutavad krediitide koondamisega ka eluvõimsaid ettevõtteid, mille tagajärjel need on sunnitud paluma maksulähtaegade pikendust. Teade moratooriumi pa-

lumisest Türgi valitsuse poolt veebruari alul ennetas tõsiasja, leidis aga tagantjärele märtsi lõpul kinnitust, kui selle kuulduse põhjal türgi paaberite kurss Euroopa börsidel oli tunduvalt langenud.

Kui palju need nähted on tingitud üldisest majanduslikust konjunktuurist ja mil määral nad sihilikult on kutsutud esile, jääb lahtiseks. Kuid türklane on visa vastu panema. „Seni on Türgi valitsus kõik oma kohustused täies ulatuses täitnud välislaenu,“ konstateerib „Creditreform“ (Aprill 1930), kust need teated on ammutatud. Nii et riigi krediidiusaldus on kõigutamata, kui ta seda kavatseks kasutada. Kuidas eksportöörid väljaspool seda käsitavad, et ka eluvõimsad ärid maksimisega viivitavad, on nende kalkulatsioonid küsimus.

Rahapuudus on tunduv. Riigipanga asutamine viibib. Kava esitamist parlamendile oodati läinud aastal. Panga ülesandeks oleks rahaväärtuse püstitamine. Nõuandjatena töötasid kava kallal hollandlane Vissering ja Saksa riigipanga direktor Müller. Põhikapitali soetamiseks oli kord kavatsus teha välislaenu, aga hiljem loobuti sest mõttest. Krahv Volpi külaskäigu puhul teatati kokkuleppest Banca Commerciale Italiana'ga, kes pidi omandama suurema summa aktsiaid. Kuuldavasti olevatki Türgi valitsusele antud üle 1 miljon naela. Nõukogude valitsus on kaubandusesinduse ostude arvel määranud 1.600.000 dollarit, kasutades sama kõrget krediiti türgi rahas.

Kuna Ismet-paša valitsus püüab maad viia välja olevaist raskustest ja juhtida majanduslikule iseseisvusele, valmistab president Kemal-paša pinda rahvusmajanduslikule iseteadvusele. Tema juhatusel asutati ühing, mille osakonnad haaravad kogu maa oma saaduste propagandaks. Olgugi et need oma väärtuselt ei suuda võistelda välismaa artiklitega ja oma ettevõtted veel ei jaksu ostjaskonna tarbeid alati rahuldada, tema mõju rahvusliku tööstuse arengule on vaidlematu ja välisturgude otsingul tuleb kahtlemata arvestada selle majandusliku Anatoolia revolutsiooni.

Itaalia-Vene „eriline kaubanduslik kokkulepe“.

2. augustil kirjutati Roomas alla Itaalia-Vene „eriline kaubanduslik kokkulepe“.

Kahtlemata on kokkuleppe sõlmimiseks aidanud kaasa Ameerika Ühendriikide hiljutine sisseveotollide tõstmine, millega ligi 15% kogu Itaalia sisseveost on pandud kaalule ja mille ta-

gajärjel Itaalia on sunnitud uute turgude leidmiseks võtma käsile radikaalsemaid abinõusid. Kokkulepe omab suure tähtsuse, osutudes tähdama majandusliku läbikäimise alguseks Itaalia ja Vene vahel, milline oma poolt ka poliitilist vahekorda ei jäta mõjutamata. Tuleb tule-

tada meele hiljutist Itaalia vastust Briandi memorandumile, milles Itaalia Vene (ja Türgi) osavõtu liidust loeb tarviliseks. Tähelepanu äratav ka asjaolu, et Mussolini võttis vastu Ljubimovi, temaga pikemat aega Itaalia-Vene vahelise kaubandusliku läbikäimise tõstmise võimalustest juttu ajades.

Kokkuleppe järgi garanteerib Itaalia valitsus 75% Vene tellimistel antavast krediidist (Itaalia-Vene kaubandus- ja laevandusleping 7. veebruarist 1924. a. jääb endiselt maksuma.)

Itaalia tööstuse ringkonnad tervitavad kokkuleppe sõlmimist ja ennustavad Itaalia tööstussaaduste väljaveo tõusu Venesse. Ljubimov seletas jutujamisel ajakirjanikele, et Vene ostud Itaalias käesoleval majandusaastal saavad olema kaks korda suuremad Vene ostudest läinud majandusaastal. Seni on Itaalia kaubavahetus Venega olnud passiivne. Sissevedu Venest Itaaliasse käesoleva aasta esimese 4 kuu jooksul tegi välja 142.329.598 liirat, väljavedu Venesse — 43.788.947 liirat. Peakaubad sisseveos Venest on: nisu, bensiin, mineraalõlide destilleerimise jäätised, kivisüsi, siidiussi kookonid, manganees, rauamanganees. Peakaubad väljaveos Venesse on: autod, masinad ja aparaadid ning nende osad, väävel, sidrunid, toores viinakivi (tartar), värvid.

Möödunud aastal puudus nisu sissevedu Venest, kuid käesoleva aasta esimese 4 kuu jook-

sul asus nisu 31.156 tonniga 29.346.18 liira väärtuses esimesele kohale Itaalia sisseveos Venest. Käesoleval aastal on ka märgata bensiini, mineraalõlide destilleerimise jäätiste ja kivisöö sisseveo suurenemist Venest, võrreldes läinud aastaga. Samuti näitab Itaalia tööstussaaduste, eriti autode, masinate ja aparaatide, väljavedu Venesse tõusu.

Itaalia ajakirjandus tervitab väga kokkuleppe sõlmimist ja näeb selles võimsat tõuet kaubavahetuse elavnemiseks Itaalia ja Vene vahel. (Muuseas kommenteerib ka Vatikani häälekandja „Osservatore Romano“ kokkulepet heatahtlikult.)

Ühtlasi kriipsutab Itaalia ajakirjandus alla, et „Itaalia peale Saksamaa oli esimeseks lääne riigiks, kes võttis arvesse Vene tähtsust maailmajanduses, vaatamata muudatustele Vene revolutsiooni tagajärjel, ega võtnud omaks kaalutlusi, mis teistes riikides Vene tunnustamise suhtes mängisid osa“.

Samuti tuletab Itaalia ajakirjandus meele, et „hiljuti on Itaalia annud uue tõenduse oma realistlikust mõtteviist, nimelt oma vastuses Briandi memorandumile peale Euroopa föderaalse liidu režiimi organiseerimiseks: Itaalia oli oma vastuses kriipsutanud alla, et mainitud liitu peaksid kuuluma ka Vene ja Türgi, millised Prantsuse kavast olid jäetud välja“.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Koja märgukiri majandusministeeriumile mõnesuguste kaupade reimporteerimise asjus.

Rahaministri määrusega 24. jaanuarist 1924. a. nr. 246 („R. T.“ nr 16/17) on ettevõtetele antud luba välja vedada kodumaa puuvillaseid kangaid ümbertöötamiseks välismaa vabrikuis, nagu pleekimiseks, appreteerimiseks, värvimiseks jne.

Seni on seda luba tarvitanud peamiselt meie puuvillavabrikud, kuid teatakse raakida ka juhtumeist, kus selliseid lube olevat antud ka kaubanduslikele ettevõtetele. Määrusest igatahes ei selgu, et selline väljavedu kaubanduslikele ettevõtetele oleks keeldud.

Kaupmeeskond on korduvalt juhtinud Kaubandus-tööstuskoja tähelepanu sellele, et säära-

se reimpordi alal ette tulevat väärnähteid, mis seisvat selles, et oma maal valmistatud poolfabrikaat saadetakse välismaale ümbertöötamise ettekaändel, tegelikult aga enam tagasi ei tooda, vaid selle asemel importeeritakse kõrgema väärtusega välismaa kaupa, seletades, nagu olekski see oma maa kaup, mis ainult välismaal on olnud ümbertöötamisel. Sel moel kasutatavat seadusevastaselt reimpordi jaoks ettenähtud tollisoodustusi.

Kuna senine kontrollimisviis väärnähteid igatahes ei tee võimatuks, soovib Kaubandus-tööstuskoda väärnähte vastu võitlemiseks tarvitusele võtta järgmised abinõud:

1. Kaupade ümbertöötamiseks väljavedamiseks antagu luba ainult kaubavalmistajale;

2. Iga väljaveetav kangas olgu varustatud eritusmärgiga, mis on tehtud kustumatu värvitempliga või kogu kanga ulatuses sissekoetud eri-

lise lõngaga, mis kanga tagasijõudmisel võimaldaks kindlaks teha kanga päritolu.

Ülaltoodud abinõud kõrvaldaksid igasuguse võimaluse seadusvastaseks kaupade reimporti, mispärast Koja ettepanek tuleks võtta kaalumisele.

Koja „Sadama ja merekaubanduse komisjoni“ viimaseid otsusi.

Kolmel viimasel koosolekul (mis nüüd peetakse igal esmaspäeval) on komisjoni poolt arutatud järgmised küsimused:

1. Avaldati seisukoht uue „avarii ja dispaši“ seaduse kava kohta, pooldades üldiselt seaduse kava ning tehes vaid mõned vähemad parandused. Pumpade vigastuse arvestamises üldavariis ja jäävigastuste suhtes ei suudetud saavutada ühemeelset otsust, nii et siin laevasõidu ringkondade seisukoht on vastamisi kindlustusseltside omaga.

2. „Tallinna sadama kombeis“ tööliste kind-

lustuse protsendi tõstmist 7% pealt 9½% peale 1. jaan. 1931, nagu maaklerite ühing soovis (arvesse võttes, et Tööliste Kinnitushingu poolt kavatakse tõsta preemiat 5,8% pealt 8% peale), ei tehtud veel lõppotsust, vaid otsustati koguda andmeid, millest on tingitud meil nii suurte preemiate maksmine, kuna välissadamais on harilikuks preemiaks 2½—7%.

3. „Pärnu sadama kommete“ kohta asus komisjon üksikasjalise läbivaatamise järele seisukohale, et enne lõplikku registreerimisele esitamist tuleksid neis teha veel mõned sisulised ja redaktsioonilised muudatused. Üldiselt arvati aga soovitavaks, et teiste sadamate kommete väljatöötamisel võetaks aluseks Tallinna kombed, neid vaid tarviliselt muutes või täiendades, vastavalt kohalikele kombeile.

4. Tolliartelli tööde ulatuse ja töötakside küsimus on komisjonis poleli arutamisel, misjuures on asunud seisukohale, et ühenduses taksidega tuleb ka lahendada artelli tööde ainuõiguse ja lisatööde küsimus.

Ärideregister septembrikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Liisa Aaman, Viljandi, toiduainetekaupl.
2. Ernst Asberg, Viljandi, pagaritööstus.
3. Jaan Aspukin, „Kösti villatööstus“, Viljandi.
4. Mefodi Beresin, Tartu, koloniaal- ja puuviljakauplus.
5. August Blatt, Tallinn, toiduainetekaupl.
6. Aktsiaselts „Eesti Philips“, Tallinn, raadio- ja elektrotehniline äri oma ja komisjoni arvel. Põhikapital Kr. 50.000.—; juhatuse liikmed: Femke Greve, Arnold Kapsi ja Mihkel Pung.
7. Helmi Ehrenwert, Tartu, toiduainete- ja piimakauplus.
8. Elfriede Evert, Tallinn, juuksetööstus.
9. Julius Hanson, Tartu, toiduainetekaupl.
10. Aleksander Helsing, Tartu, tooresnahkade ülesostmine.
11. Auguste Hoepfner, segakauplus „Võistus“, Rakvere.
12. Urban Holm, „Tartu Vürtside Tööstus“, Tartus, vürtside jahvatamine ja pakkimine.
13. O.-ü. „N. S. Ivanov“, Tallinn, manufaktuurkauplus, põhikapital Kr. 50.000.—; juhatuse liikmed Nikolai Ivanov, Gottfried Kepper, Johann Streff.
14. Aleksander Johanson, Pärnu, saapa-kauplus.
15. Vanda Johanson, Tartu, käsitööäri.
16. Luise Joosep, Tallinn, puuviljakauplus.
17. Marie Juur, Tallinn, toiduainetekauplus.
18. Jaan Jõgevest, Tallinn, kingsepa tarbeasjade ja nahakauplus.
19. Lilly Jõgi, Tartu, toiduainetekauplus.
20. Jeremias Kahn „Textil“, Tallinn, riide- ja pudukauplus.
21. Aline Karro, Tallinn, klaasiäri.
22. Peeter Kegel, Tallinn, puudemüük; prokurist Marie Kegel.
23. Hans Kerde, raamatu- ja kirjutusmaterjalikauplus „Valgus“, Tartu.
24. Benita Kert, Tallinn, kella- ja uurikaupl.
25. Jakob Kiil, Tallinn, paaditööstus.
26. Maria Kiilberg, Tallinn, toiduainete-kauplus.
27. Eduard Kings „Vulkanisaator“, Tallinn, autokummide parandus.
28. Kasper Kirk, Tartu, koloniaalkauplus.
29. Mihkel Klemmer, elektro-tehnika tööko- da „Helios“, Tallinn.
30. Carl Kont, Tallinn, mudeli- ja puutööstus.
31. Leopold Kori, Tallinn, toiduainetekaupl.; prokurist Ado Lepp.
32. Axel Korjus, „Tallinna Presspärm“, Salutaguse asundus, presspärmide ja piirituse valmistamine.
33. Hendrik Korka, Viljandi, toiduainete-kauplus.

34. H. Kraack & Ko., Tallinn, kaubandus- ja komisjonikontor. Täisühing, osakapit. Kr. 3.000.—; täisosanikud Herbert Kraack ja Voldemar Aull.
35. August Kraam, Tallinn, lihakauplus.
36. Natalie Krippe, Tallinn, toiduainete-kauplus.
37. August Krippe, Tallinn, koloniaalkaupl.
38. Herta Kruspan, Tallinn, kübaraäri.
39. Liina Kukk, Tallinn, vanaasjadekauplus.
40. Hans Kull, Viljandi, toiduainete-kauplus.
41. Bernhard Kumisar, juukselõikusäri „Hügiene“, Viljandi.
42. Emilie Kuntsel, Tallinn, toiduainete-kauplus.
43. Ida Kurimo, kinoteater „Endla“, Tallinn, prokurist Jaan Taug.
44. Karl Kuulbusch, Pänu, toiduainete-kauplus.
45. Minna Käpa, Tartu, rohu- ja värvikauplus.
46. Jaan Künnap, Tallinn, kondiitriäri ja kohvik.
47. Vileida Kütsti, Tallinn, toiduainete-kaupl.
48. Katta Laar, Tartu, piimapood.
49. August Labrik, Tallinn, pruugitud asjade kauplus.
50. Aleksander Laur, Tallinn, toiduainete-kauplus.
51. Emilie Laur, Tallinn, põletispuude müük.
52. August Leeto, Viljandi, sadulsepatööstus.
53. Aline Leo, Tallinn, toiduainete-kauplus.
54. Friedrich Leok, Tallinn, rohu- ja värvikauplus.
55. Endla Lepik, Tartu, toiduainete- ja piimakauplus.
56. Emilie Leppik, Tallinn, lihakauplus.
57. Helene Link, Tallinn, toiduainete- ja piimakauplus.
58. Karl Loopmann, Tallinn, toiduainete-kauplus.
59. Mihkel Luik, Tallinn, toiduainete-kauplus.
60. Anastasia Lukashev, Tallinn, lihakaupl.
61. Abram Lurie, Tartu, mütsitööstus.
62. Andrei Luts, Tallinn, toiduainete-kauplus.
63. Teodor Lutter, Tallinn, siidtrikooäri.
64. Toomas Lätt, Viljandi, põletispuudeäri.
65. Anton Läänlan, Tallinn, toiduainete- ja piimakauplus.
66. Maria Mammers, Tallinn, toiduainete-kauplus.
67. Verner Masing, Tartu, raamatuköitmis- ja lineerimistööstus.

Tallinna Juudi Ühispanga

äriseis 30. augustil 1930. a.

A. 111

PASSIVA

Kassa, pangad ja välisraha	94.485.08	Osakapital	137.263.53
Osad teistes asutustes	21.345.80	Tagavarakapital	9.080.64
Korrespondendid „Nostro“	6.568.87	Vallasvara kustutuskapital	3.207.93
do „Loro“	15.215.39	Eritagavarakapital	1.500.—
do „Nostro“ välismaa	19.347.53	Gmilas-Hessed kapital	2.000.—
Diskonteeritud vekslid	606.480.17	Liikmete lisavastutus	103.770.—
Konto-korrentlaenuid	384.459.27	Korrespondendid „Nostro“	8.109.14
Vallasvara	9.065.45	„ „ „Loro“	5.699.36
Garantiide deebitorid	37.168.20	„ „ „Nostro“ välismaa	32.432.49
Liikmete kohustused	103.770.—	Konto-korrent teist. pankades	22.312.50
Üleminevad summad	6.531.01	Hoiusummad	752.081.57
Makstud protsendid ja komisjon	41.954.11	Rediskont	209.187.44
Ärikulud	39.052.96	Garantiide kreditorid	37.168.20
Järelmaksuga müüdud osade deebitorid	43.758.—	Üleminevad summad	423.86
Mitmesugused	7.384.21	Väljavõtmata osakasu	770.86
		Saadud 0/0 ja komisjon	89.574.86
		Riigimaksud	816.35
		Maksmata protsendid	12.499.98
		Mitmesugused	8 687.34
	1.436.586.05		1.436.586.05

Tallinna Juudi Ühispanga juhatus.

68. Juuli Messék, Tallinn, toiduainetekaupl.
 69. Ksenia Mihelson, Tallinn, juukselõikamistööstus.
 70. J. Mikhelson ja L. Tein, Tallinn, puuhoov, täisühing, osakapital Kr. 2.210.—; täisosanikud Jaan Mikhelson ja Leonhard Tein.
 71. Oskar Mikhelson, Viljandi, põletispuudemüük.
 72. Karl Mikko, Tallinn, lihakauplus.
 73. Aleksander Mitt, Tartu, kellasepaari ja söögimaja.
 74. Mari Mitt, Viljandi, toiduainetekauplus.
 75. Sofie Morosov, Tallinn, toiduainetekauplus.
 76. Marie Muhel, Tartu, liha- ja vorstikaupl.
 77. Anna Murd, Tallinn, toiduainetekauplus.
 78. Johannes Mäepea, Tallinn, pudu- ja riidekauplus.
 79. Johannes Mõls, Tallinn, saapakauplus.
 80. Anette Mäsak, Tallinn, toiduainetekaupl.
 81. Heinrich Mõistlik, Tallinn, mööbli- ja klaasiäri.
 82. Salme Niit, Tallinn, toiduainetekauplus.
 83. Hendrik Nops, Tallinn, välisfirmade esindused.
 84. Elise-Sophie Nortmann, Tallinn, kohtu einelaud.
 85. Aleksander Nurk, Tallinn, toiduainete- ja piimakauplus.
 86. Herta Nurmisen, Tallinn, kübaraäri.
 87. Kotter Paal, Tallinn, toiduainetekauplus.
 88. Eduard Padar, Tartu, lina- ja viljakaupl.
 89. Miina Paema, Tallinn, toiduainetekaupl.
 90. Olga Palk, Tallinn, pudu-, pesu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
 91. Amalie Palu, Tallinn, toiduainetekauplus.
 92. Margaretha Pappel, Tallinn, toiduainetekauplus.
 93. Karl Parts, Tartu, toiduainetekauplus.
 94. Gnesja Pataschnikov, Tallinn, pudu- ja kirjutustarvetekauplus.
 95. Lisette Peek, Tallinn, toiduainetekauplus.
 96. Pensa & Krause, Tallinn, pesu- ja puduäri. Täisühing, osakapital Kr. 5.000.—; täisosanikud Eduard Pensa ja Ervin Krause.
 97. Leena Perri, Tallinn, toiduainetekauplus.
 98. Bruno Pertel, Tallinn, tsinkograafia.
 99. Juhan Perten, Tallinn, leivatööstus.
 100. Eduard Ploom, Tartu, toiduainetekaupl.
 101. Andrei Popov, Tallinn, pakk-kastidestööstus.
 102. Rudolf Proomann, Tallinn, toiduainetekauplus.
 103. Karl Pruel, Tallinn, raudvooditööstus.
 104. Karl Purga, Viljandi, pagariäri.
 105. Konstantin Puu, elektrotehnikaäri „Jõud ja Valgus“, Tartu, prokurist Karl Sersant.
 106. Martha Pats, Tartu, sadulsepatööstus.
 107. Velly Põldmäe, Tallinn, toiduainetekauplus.
 108. Mihkel Raamann, Tallinn, koloniaalikauplus.
 109. Paulne Rabbas, Tallinn, puuhoov.
 110. Emilie Rea, Tallinn, toiduainetekauplus.
 111. Ilmar Rebane, Tartu, toidu- ja tarbeainetekauplus.
 112. Marta Redlich, Tallinn, naisterahva mantlite õmbluse tööstus.
 113. Madis Regi, Tallinn, naha- ja kingsepatarvetekauplus.
 114. Pauline Reimer, söögimaja „Elanto“, Tallinn.
 115. Artur Reinberg, Tallinn, lihakauplus.
 116. Hilda Reisner, kompvekitööstus „Loorio“, Viljandi.
 117. Ottilie Ritsberg, Tallinn, piimasaadustekauplus.
 118. Ernst Roose, Tallinn, toiduainete- ja piimakauplus.
 119. Elfriede Rosenberg, Tallinn, toiduainetekauplus.
 120. Johannes-Benjamin Rosenberg, Tallinn, veevärgitööstus.
 121. Emilie Ruubel, Tallinn, koetud asjade äri.
 122. Tööstuse aktsiaselts „Rõika-Meleski“, Viljandi, klaasivalmistamine, viljajahvatamine, villa ja puu ümbertöötamine ja nendega kauplemine. Põhikapital Kr. 75.000.—, juhatuse liikmed Peeter Koorits, Jüri Toss ja Jaan Lorop.
 123. Karl Saar, Tallinn, klaveritööstus.
 124. Miili Saar, Tallinn, pesukoda.
 125. Ivan Saksakulm, Riisipere v., saeveski.
 126. Juuli Sarik, Tallinn, toiduainetekauplus.
 127. Efraim Scheranoscher, Tallinn, kirjutustarvetekauplus.
 128. Ellinor Schiefner, Tallinn, optika- ja mehaanikaäri; prokurist Arthur Schiefner.
 129. Verner Schlossmann, Tartu, toiduainetekauplus.
 130. Johan Schmidt, Tallinn, toiduainetekaupl.
 131. Meta Seeberg, „Erika“, Tallinn, toiduainetekauplus.
 132. Oskar Seene, Tallinn, toiduainetekaupl.
 133. Miina Semei, Tallinn, toiduainetekauplus.
 134. Marie Senne, Tallinn, toiduainete- ja piimakauplus.
 135. Alma Sepp, pesukoda „Ideal“, Tartu.
 136. Karl Sepp, Tallinn, mööblitööstus.

137. Nikolai Serglov, Peipsiäärne v., toiduainetekauplus.
138. Helene Siig, Tallinn, mööblikauplus.
139. Voldemar Silimenson, Tallinn, kallismetallide ja -kivide ülesostu kontor.
140. Rachil Slosin, Tallinn, valmisriietetööst.
141. Johannes Soondra, Tallinn, leivatööstus.
142. Elmar Staarast, Viljandi, linakauplus.
143. Jaan Stern, Viljandi, toiduainetekauplus.
144. Linda Sternfeldt, Tartu, pesu- ja puuduäri.
145. Emilie Strahlberg, Tallinn, pudu- ja moekauplus.
146. Marie Susik, Tallinn, riidekauplus.
147. Aleksander Tabur, Tallinn, toiduainetekauplus.
148. Johannes Tamberg, Tallinn, valmisriieteäri.
149. August Tammik, Tallinn, kööginõudekauplus.
150. August Tammist, Viljandi, naha- ja saapakauplus.
151. Alide Teichmann, Tartu, liha- ja vorstikauplus.
152. Julie Tettermann, Tallinn, pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
153. Richard Toming, Tallinn, maalritööstus.
154. Karl Toots, Tallinn, päevapildistamine ja suurendamine.
155. Maria Trummal, Tartu, toiduainetekauplus.
156. Adolf Turba „Nukukliinik“, Tallinn, mängukannide parandus ja maalritööstus.
157. Ivan Tuudak, Viljandi, liha- ja vorstikauplus.
158. Aleksander Tuuling, Tallinn, toiduainetekauplus.
159. Tõnu Tõnisson, Viljandi, saeveski.
160. Johan Tõiga, Tartu, talurahvakauplus.
161. Kadri Unt, Viljandi, toiduainetekauplus.
162. Pauline Uus, Tallinn, toiduainetekauplus.
163. Ernst Vaher, Tallinn, pagariäri.
164. Julius Tomberg, Tallinn, pagariäri.
165. Anette Valdt, Tallinn, toiduainetekauplus.
166. Julie Vals, Tallinn, piimapood.
167. Eduard Vares, Viljandi, toiduainetekauplus.
168. Marie Veigemast, Tallinn, toiduainetekauplus.
169. Alide Velt, Tallinn, pesukoda.
170. Juhan Väli, Tallinn, puuhoov.
171. August Võhmut, Tallinn, lihakauplus.
172. Julie Ärtis, Tartu, toiduainetekauplus.
173. Roman õun, Tallinn, lihakauplus.
174. Leonhard Zahrents, Tartu, liha- ja vorstikauplus.
175. Mooses Zippikov, Tallinn, elusloomade- ja en-gros-lihakauplus.

Registreeritud muudatused:

- Salomon Blumenoff, Rakvere, pudukauplus. Omaniku surma läbi 15. septembril 1928 äri üle läinud pojale Ber Blumenoff'ile, kes tegutseb firma all Ber Blumenoff.
- O.-ü. „H. Graf & E. Jürgens“, Tallinn. Juhatusliige Elmar Jürgens surma läbi lahkunud 14. augustil 1930.
- Marie Hansar, karastavate jookide tööstus „Sampo“, Tallinn, äri üle läinud 7. septembril 1930. a. Vilhelmine Hansarile, kes tegutseb firma all: Karastavate jookide tööstus „Sampo“ V. Hansar.
- E. Kartus ja F. Sturm, Tallinn, täisosa-nik Eduard Kartus ühingust lahkunud 1. märtsil 1929. a., mis ajast peale tegutseb Ferdinand Sturm ainuisikliku ettevõtjana, avades veel riiepressimise- ja -puhastamisetööstuse osakonna Tallinnas, Kopli tän. nr. 2 — 19. novembril 1929. a.
- Jakob Kimask, Tartu, toiduainetekauplus üle toodud Kasaritsa vallast 1. jaanuaril 1930. a.
- Johann Klausen, Tallinn, pildiraamitööstus, prokuura antud Marie Klausen'ile.
- Aktsiaselts „Kõõhila Nahavabrik“, Tallinn, liikvideerimisele asunud 12. augustil s. a.
- Johannes Kook'i, Tallinn, äritegevust jätkab tema abikaasa Leena Kook, pidades toiduainetekauplust firma all „Leena Kook“.
- Helene Kruuspak, Tallinn, toiduainetekauplus; perekonnanimi abielludes muutunud Kivilohk'iks ja seega vastavalt muudetud firma nimetus.
- „K. Kõösel“, Tallinn, jalanõudekauplus. Pärijateks kinnitatud Anna Kõösel ja alaealine Howard Kõösel, kelle eestkostjaks määratud Peeter Aksim.
- Hans Käsnapuu, Tallinn, toiduainetekauplus. Omaniku surma läbi 8. veebruaril 1929. a. jätkab äritegevust tema abikaasa Miina Käsnapuu oma firma all.
- Andreas Laane, Viljandi, vorstitööstuse ja vorsti- ja lihakaupluse üle annud abikaasale Leeni Laanele, kes äritegevust jätkab oma firma all.
- O. Laksberg ja V. Staratelev, Narva, saapa- ja nahakauplus ja kingsepatöökoda. Ettevõtete ainuomanikuks 1. septembrist 1930. a. Oskar Laksberg, kes äri peab firma all „Saapa- ja nahakauplus ja kingsepatöökoda Oskar Laksberg“.

14. Priidik Lesmann, Tallinn, on toiduainetekaupluse üle annud oma tütrele Hilda Lesmann'ile, kes kaupleb oma firma all 15. jaanuarist 1930. a.
15. Märtn Märtnik, Viljandi, saapakauplus. Ettevõtte päranduse teel üle läinud Alfred Märtnikule, 1. jaanuarist 1930. a., kes edasi kaupleb firma all „Märtn Märtnik“.
16. August Loorits, Tallinn, ettevõtte muudetud täisühinguks 1. jaanuarist 1930. a. Osakapital Kr. 400.— Täisosanikud August Loorits ja Helne Viikmann, kes peavad koloniaal- ja tubakakauplust firma all „A. Loorits & H. Viikmann“.
17. Aleksander Partsakas, Tallinn, toiduainetekauplus. Omaniku surma läbi 8. detsembril 1929. a. ettevõtte üle läinud abikaasale, kui seaduslikule pärijale, Jadviga Partsakasele, kes kaupleb oma firma all.
18. August Petermann, Tallinn, oma toiduainetekaupluse üle annud abikaasale Nadesda Petermannile, kes kaupleb oma firma all.
19. „Masinaehitus ja metallitööstus G. Pusick“, Tallinn, rendile antud 1. jaanuarist 1930. a. Johan Vremannile ühes firma tarvitamise õigusega.
20. „A. Rebale ja Leppik“, Tallinn, kinoteater „Ars“, ühinguks astus täisosanikuna Martin Johanson 12. augustil 1930. a. Osakapital jäi endiseks — Kr. 6.000.—
21. Eugen Reinson, Tallinn, on värvi- ja paberikaupluse üle annud oma pojale Eugen Reinsonile 3. septembril 1930. a.
22. Jüri Saar, Viljandi, toiduainetekauplus. Omaniku surma läbi 22. juulil 1928. a. äri üle läinud abikaasale Mall Saarele, kes kaupleb oma firma all.
23. Gustav Tamvelius „Koondus“, Tallinn. Ettevõtte muudetud täisühinguks 1. jaanuarist 1930. a. Osakapital Kr. 2.000.—; täisosanikud Gustav Tamvelius ja Artur Tamvelius, kes peavad koloniaalkauplust firma all: G. Tamvelius ja Poeg „Koondus“.
24. A.-s. Tartu Pank, Tallinn, Tartu algasutuse nimel alla kirjutama volitatud Jüri Piiraja (kollektiivprokuura).
25. Andres Tilk, Tallinn, pesukoda. Ettevõtte üle antud 1. jaanuarist 1930. a. omaniku õele Katarina Tilk'ile, kes tegutseb oma firma all.
26. R. & M. Zimble „Modern“, Tartu, ettevõtte ainuisiklikuks muudetud ettevõtte üleminekuga endisele täisosanikule Rebekka Zimblerile 1. jaanuarist 1930. a., kelle perekonnanimi abielludes muutus Steiniks, mistõttu firma kõlab: „Rebekka Stein, valmisriieteäri „Modern“.

Tegevuse lõpetamine registreeritud.

1. Jaan Altmann, Tallinn, toiduainetekauplus.
2. Irene Eisfeldt, Tallinn, toiduainetekauplus.
3. Leena Gross, Tartu, mänguasjade- ja raamatukauplus ja laenuaamatukogu.
4. Nikolai Ivanov, Tallinn, manufaktuurkauplus.
5. Martin Johanson, Tallinn, veoäri.
6. Eduard Kull, Tallinn, leivatööstus.
7. Pauline Kullerkupp, Tallinn, toiduainetekauplus.
8. August Kuuskmann, Tartu, veoäri.
9. Leo Lebedov, Tallinn, komisjoni- ja agentuuräri ja rauakaupadeladu.
10. Rudolf Leppik, Tartu, paberi- ja kirjutusmaterjalikauplus „Edu“.
11. Anette Preismann, Tallinn, toiduainetekauplus.
12. Elmar Maido, Haapsalu, päevapilditööstus.
13. Elise Maks, Tallinn, toiduainetekauplus.
14. Martin Muru, Tallinn, mantlitööstus.
15. Jaan Schults, Tallinn, toiduainetekauplus.
16. T. Staarast ja J. Puupill, Viljandi, linakauplus.
17. Emilie Tomberg, Tallinn, pagariäri.
18. Arnold Treier, Tallinn, lihakauplus.
19. August Trummel, Tartu, toiduainete- ja puukauplus.
20. Villem Velsvebel, Tallinn, toiduainetekauplus.
21. Maria Vohmet, Tallinn, toiduainetekauplus.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Silin, Makar Silanti p. ja tema abikaasa Marie Andrese t. sünd. Kask	11. I 30.	№ 30 15. IV 30.	—
Kuurmänn, Anton, Eduard Madise p. ja Kubbo, Emmy Aleksandri t.	11. II 30.	„	Viljandi, Lossi t. 23.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Puskar, Johan Hansu p. ja Sari, Meta Mardi t.	4. III 30.	Nõ 30 15. IV 30.	—
Laane, Johan Hansu p. ja Parts Elise Andrese t.	5. II 30.	"	Tomuski as. Viljandi m.
Kreitsberg, Jüri Jüri p. ja tema abikaasa Maria Mihkli t.	11. I 30	"	Pärnu, Karjamaa t. 8.
Potter, Jaan Jaani p. ja tema abikaasa Hilda Fritsu t. sünd. Kodili	4. III 30	"	Viljandi, Eha t 1.
Oksa, Jaak Jaagu p. ja tema abikaasa Anu Mardi t. sünd. Vares	5. II 30.	"	Viljandi v. Tusti as.
Mitt, Hans Hansu p. ja tema abikaasa Lina Jüri t. sünd. Moor	"	"	U.-Võidu vald.
Kurrik, Aleksander Tõnise p. ja tema abikaasa Juuli Karli t. sünd. Bernhardt	28. X 30.	"	—
Soolo, Eduard Ado p. ja tema abikaasa Maali Jakobi t. sünd. Kampus	4. III 30.	"	Viljandi, Tööstuse t. 7.
Jäärats, Oskar Jüri p. ja tema abikaasa Anna Antoni t. sünd. Agasild	5. II 30.	"	Pärnum. Lauga v.
Haak, Johan Tõnise p. ja tema abikaasa Maria Martini t. sünd. Strandson	4. III 30.	"	Pärnu, Riia t. 68.
Riiet, Peeter Jaani p. ja Laarson, Alide Jaani t.	29 XI 30.	"	—
Tamm, Anna ja tema abikaasa Madis	30 I 30.	"	Virum. Vohnja vald.
Lindeberg, Voldemar ja Beilmann, Anette Sirel, Mihkel ja tema abikaasa Alvine	7. I 30.	"	" Salla vald.
Ivask, Voldemar ja tema abikaasa Alvine	20. I 30.	"	Narva, Uusküla t. 9.
Maasing, Kristjan ja tema abikaasa Helene	25. I 30	"	Püssi v. Soonurme k.
Ries, Ernst-Rudolf ja tema abikaasa Raissa, sünd. Metall	5. II 30	"	Virum. Pada vald.
Rikard, Jaan Jaani p. ja tema abikaasa Anna Augusti t.	3. II 30.	"	" Püssi vald.
Rubin, Jaan ja tema abikaasa Marie	23. I 30.	"	Paide, Rütüti t. 6.
Rebane, August ja tema abikaasa Alma	3. I 30.	"	Albu v. Tõrvasaare t
Umbliia, Richard Reinholdi p. ja tema abikaasa Elfriede-Mathilde Johani t sünd. Osolin	21. II 30.	Nõ 31 17. IV 30.	Tartum. Vasise Otepää v.
Jürisson, Friedrich Jaani p. ja Milder, Anette-Helene sünd. Kante	21. III 30.	"	Tartu, Kaluri t. 15.
Saart, Artur ja tema abikaasa Liisa	8. III 30.	Nõ 34 2. V 30.	Tallinn, Vene t. 1—10.
Prusna, Johannes ja tema abikaasa Marie	22. III 30.	"	Tallinn, Tatari 16.
Jakobson, Nikolai Aleksei p. ja tema abikaasa Maali Hansu t. sünd. Voolesberg	29. III 30.	"	Vääna v. Vahiküla
Annuk, Evald ja Heinberg Scharlotte-Amalie Veidebaum, Herbert Hansu p. ja tema abikaasa Sophie Ignatiuse t.	"	"	Tallinn, Tõnismägi 8—3.
Kiinvaldt, Hans ja tema abikaasa Maria sünd. Lepik	15. III 30.	"	Tallinn, Vase t. 4.
Laaser, Eduard ja tema abikaasa Elvine sünd. Kuusk	29. III 30.	"	Nõmme, Ida t. 6.
Brandt, Konstantin Friedrichi p. ja tema abikaasa Meta Johani t. sünd. Kristall	"	"	Kehtna v. Keava as.
Reiss, Aleksander ja tema abikaasa Marie sünd. Ott	"	"	Varbola v. Põllu as.
Hendrikson, Manivald Jaani p. ja tema abikaasa Anette Julie t. sünd. Stein	"	"	Triigi v. Ojasoo as.
	"	"	Kohila v. Pahkla as.
	"	"	Hageri v. Ratasepa t.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Metsa, August Jaani p. ja Nernoff, Hilda Mardi t. sünd. Leppik	4. III 30.	№ 34 2. V 30.	Viljandi, Marmori t. 1.
Pokk, Hans Johani p. ja tema abikaasa Marie Hansu t. sünd. Ritson	"	№ 36 9. V 30.	Kaarli v. ja as.
Aleksejev, Aleksander Vassili p. ja tema abikaasa Jevdokia Grigori t.	2. I 30.	"	1) Lepasaare jaam. 2) Narva, 4 Jaani 13-o/31.
Plint, Aleksander ja tema abikaasa Miina sünd. Sorval	27. II 30.	"	Järvam. Lehtse vald.
Rost, Aleksander ja tema abikaasa Helene sünd. Sats	8. III 30.	"	Küti v. Inju as.
Liima, Jakob ja tema abikaasa Alide sünd. Rumm	13. II 30.	"	Kabalas, Pada v.
Schulbach, Johannes Augusti p. ja tema abikaasa Vilhelmine, sünd. Vabova	20. XI 30.	"	Virum. Merikülas.
Pitk, Artur ja tema abikaasa Lovise sünd. Jakobson	15. IV 30.	№ 37 13. V 30.	Tallinn, Raua 4-3.
Floss, Erich Pauli p. ja tema abikaasa Vera sünd. Bock	"	"	" Süda t. 9-4.
Ziegelmann, Saul ja tema abikaasa Slove sünd. Hindes	"	"	1) Maakri t. 3-2. 2) " t. 34.
Valujev, Aleksei ja Pormann, Amilde	9. IV 30.	"	Nõmme, Tähe t. 35.
Lepp, Oskar Friedrichi p. ja tema abikaasa Irene Augusti t. sünd. Treuberg	15. IV 30.	№ 38 16. V 30.	Tall., V. Pärnu mnt. 7.
Riiman, Jaan ja tema abikaasa Liina sünd. Pöör	5. IV 30.	"	" Klaasingi t. 13.
Steinberg, Leopold Gustavi p. ja tema abikaasa Stefani Eugeni t.	"	"	Harjum. Rae vald.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Pärnus asutati Väikekaupmeeste Ühing.

Pärnu Väikekaupmeeste Ühing, mille põhikiri registreeriti siseministeriumis juba 10. aprillil s. a., pidas pühapäeval, 14. septembril s. a., oma avamiskoosolekut Kaub.-tööstuskoja kohaliku osakonna ruumes. Esimesest koosolekust võttis osa 30 väikekaupmehe ümber, kes kõik astusid ühingu liikmeiks.

Koosolekul esines pikema ettekandega Koja väikekaubanduse sektsiooni sekretär, kes kõneles kaupmeeste huvide kaitsest Kojas, peatudes ühtlasi ka uue kavatsetava maksureformi juures, mis majandusministeriumis praegu on valmimas.

Ühingu juhatusse valiti: esimeheks J. Karu, abiks A. Privoi ja teisiks juhatuse liikmeiks — P. Ruiso, M. Kelvets, J. Palk ja M. Kants.

Tallinnas avatakse 2-klassiline eramerikool.

Kuna valitsuse poolt suleti Tallinna merikoolis ettevalmistus- ja esimene klass ning vastavate majandus- ja meriringkondade poolt astunud samud küsimuse ümberotsustamiseks ei annud tagajärgi, on otsustatud asutada Tallinnas 2-klassiline eramerikool.

Koolis oleks ettevalmistus- ja esimene klass ning kuna Tallinna riiklikus merikoolis on II ja III klass, siis on ka edaspidi võimalus Tallinnas saada täielist meriharidust.

Kooli õppekavad ja tunniplaan vastavad täiesti merikooli seadusele. Õppetöö koolis on tasuta.

Kooli astujaid palutakse endid eelregistreerida „Merimeeste Kodu“ kantseleis, Uue-Sadama t. 11-a, kõnetunnid iga päev kella 9—3, kus antakse ka kõiki vajalisi teateid.

Kooli asutajaks on Laevanduse ja Merikaubanduse Edendamise Selts „Laevandus“, aineliselt toetavad aga mitmed organisatsioonid ja asutised. Kooli registreerimiseks on astunud vastavad samud ning on loota, et selleks takistusi ei tehta, kuna Tallinna merikooli järele on tõesti tegelik vajadus juba Tallinna geograafilise asendi tõttu.

Uus laevade mõõtmise kord.

Tulevikus sünnib mõõtmise laevaomaniku kulul.

Teatavasti muudeti riigikogu poolt 16. detsembril 1927. a. laevade mõõtmise seaduse (vaata „Riigi Teataja“ nr. 85/86 — 1924. a.) § 17 ja pandi maksuma järgmiselt:

„1. jaanuariks 1931. a. peavad kõik endiste seaduste ja määruste järgi mõõdetud laevad olema varustatud uute mõõtkirjadega (vaata Riigi Teataja nr. 115 — 1927).“

Et teistkordset tähtpäeva pikendamist ei tule, paneb veeteedevalitsus laevaomanikele, kellesse asi puutub, ette oma laevad kõige kiiremas korras lasta ümber mõõta, sest laevad, mis pärast 1. jaanuari 1931. a. omavad mõõtkirjad, mis on endiste seaduste ja määruste järgi välja antud, kaotavad sõiduõiguse kuni ümbermõõtmiseni ja uue mõõtkirja väljaandmiseni.

Ühtlasi juhib veeteedevalitsus laevaomanike tähelepanu sellele, et laevamõõtja koht 1. aprillist 1931. a. riigiametnike koosseisust maha kustutatakse ja sellega lõpeb ka laevade ümbermõõtmine riigi kulul, nii et laevad, mis 1. aprilliks 1931. a. jäävad mõõtmata, mõõdetakse laevaomanike kulul ümber normide alusel, mis on välja kuulutatud Riigi Teatajas nr. 33 — 1927. a.

Kaubalaevastiku arenemine.

E. M.

Käesoleva aasta algusest kuni 15. sept. on eesti kaubalaevastik arenenud võrdlemisi jõudsasti. Juure on tulnud järgmisel arvul tonnaaži:

	Br. reg. tn.	
Aurikuid	9	17.188 kõik ost. välism.
Mootorlaevu	1	28 „ „
Moot.-purjel.	2	442 1 ehit. kodum 98,5 rg. tn.
Purjel.	10	1.150 5 „ „ 307 „ „
Kokku	22 l.	18.808 br. reg. tn.

Välja on langenud:

	Br. reg. tn.	
Mootorlaevu	2	367 müüdnud välism.
Moot.-purjel.	1	21 konfisk. Soomes
Purjelaevu	4	393 3 hukkunud 238 rg. tn.

Absoluutne juurekasv:

Aurikuid	+9	+17.188
Mootorlaevu	—1	— 369
Mootr.-purjel.	+1	+ 421
Purjelaevu	+6	+ 757
Kokku	+15 laeva	+18.027 br. reg.-tn.

Siit naeme, et kaubalaevastik on tänavu ¼ aastaga kasvanud õige jõudsasti, ületades kõik senised aasta kasvamisid. Seda võimaldas esiteks läinud aasta võrdlemisi hea teenistus, mis aratas kapitali huvi selle majandusala vastu ning võimaldas ülejääke mahutada uutesse laevadesse. Samuti on aasta teisel poolel soodustanud ostmist laevade madal hind, mis on tingitud tänavustest erakordselt madalatest prahtidest.

Juuretulnud laevadest nimetame tähtsamad: A.-l. „Maret“ (3025 br. reg.-tn., ehit. 1910, oman. Tall. Laeva Ühis. ja t.), a.-l. „Piret“ (2598 reg.-tn., 1902, sama oman.), „Sulev“ (2233 reg.-tn., 1908, sama oman.), „Liina“ (2480 reg.-tn., 1896, oman. Anna Linde ja t.), „Mina“ (1173 reg.-tn., 1899, omanik J. Michelmann ja t.), „Minna“ (1450 r.-tn., 1923, oman. Käsmu Laevaom.), „Croxdale“ (1327 r.-tn., 1906, Anna Linde ja t.), „Vega“ (406 r.-tn., 1892, J. Rang j. t.), „Anna Coich“ (2496, 1900, a.-s. „Merilaid“).

Nagu siit näeme, on juuresoetatud aurikute hulgas õige mitmed nooremad laevad, mis kahtlemata tõstavad kodumaa kaubalaevastiku väärtust.

Huyitav on märkida ka purjelaevade tonnaaži tõusu, milleks nähtavasti on annud põhjust seda liiki laevade likvideerimine välismaal ja selle tõttu soodsad ostutingimused. Kahjuks peab aga märkima, et säärane elav laevastiku kasvamine langes ühte ebamäärasel madalate prahtide ajajärguga, mis ei võimalda kohe algusaastal saavutada küllalt rahuldavaid ärilisi tagajärgi. Kuid laevasõit on juba niisugune ala, kus tõus vaheldub mõõnaga, nii et peab soovitama vaid kannatust, olles kindel, et ajad peavad paranema. Igatahes on laevastiku juuresoetamise kaudu jällegi umbes 300 merimeest leidnud otsekohest tööd, mis vastavalt kaasa aitab tööpuuduse vähendamisele.

Lõppeks olgu tähendatud, et laevade juuresoetamisel on koguni väikesel määral tarvitatud riiklikku krediiti ja et ostud on kaugelt suuremas enamuses teostatud otseteel ja makstud välja puhtas rahas või jälle on kasutatud välismaa krediiti, milleks viimasel ajal laevasõidu alal võimalused on laienenud, mis näitab usalduse tõusu eesti laevasõidu ringkondade vastu välismaal.

Teadaanne meremeestele,

välja antud veeteedevalitsuse tuletornideametist.

Nr. 10. Tallinn, 13. septembril 1930. a.

Kõik sihid on õiged, mere poolt.

Nr. 22. Riia laht. Sõmeri otsa on asetatud O tooder. Laius 58° 17' 56" N ja pikkus 23° 43' 56" O. Eesti merikaart nr. 8, 10 ja 38.

Nr. 23. Muhu vain. Kumari riff. On leitud yeealuse laeva vrakk. Sügavus vraki peal 2 mtr., vraki juures 4 mtr. Laius 58° 42' 36" N, pikkus 23° 20' 00" O. Eesti merikaart nr. 5, 8 ja 38.

Nr. 24. Muhu väin. Sügavus vraki jäänuste peal (laiuses 58° 40' N ja pikkuses 23° 18,1' O) ei eraldu ümbrusest ja seepärast vraki peal olev risttooder on kaotatud. Eesti merikaart nr. 5, 8 ja 38.

Nr. 25. Soome laht, Ihasalu nina. Laiuses 59° 32' 32" N ja pikkuses 25° 8' 49" O on suure kivi peal ülles seatud automaatplink-kalurituli. Tulekarakter: plink 0,3 sek., pime 2,7 sek. Kordub iga 3 sek. järele. Sektorid: valge tuli 120° üle S ja W kuni 275°; punane tuli 275° üle N ja O kuni 120°. Tule kõrgus meripinnast 5,7 m. Kaugepaistvus: valge 5, punane 4 miili. E. V. Tule tornide nimekiri 1928 nr. 17-a. Eesti merikaart nr. 18,15.

Leedu:

Kaubandus ja tööstus. Põllumajanduse produktide madalate hindade tõttu on põlumeeste ostujõud tunduvalt vähenenud. Üldiselt on kaubanduses märgata seisangut paremate aegade ootel.

Tööstuses on sama seisukord. Spetsiaaltoodangute (tselluloos, vineer, nahk jne.) ettevõtted töötavad normaalselt, kuid ettevõtted, mille saadusi ostavad suuremalt jaolt põllumehed, püsivad rohkem reserveerituna. Ainult veskitel on üldiselt võttes rohkem tööd, sest teravilja odavuse tõttu jahvatatakse see rohkem loomaõjduks. Hästi läheb töö ka neis ettevõtteis, mis varustavad linnaelanikke ja teenijaid igapäevase kande või moe tarvetega (manufaktuur- ja galanter-kaubad).

Uusi ettevõtteid asutati juure tänavu teisel veerandil 16, kuid kõik on väikesed ja üldse investeeritud kapital tõuseb vaevalt 300 tuh. litini.

Väliskaubandus. Leedu väliskaubandus tõusis tänavu esimesel poolaastal uue rekord-arvuni: eksporteeriti 158 milj. liti eest 139 milj. lit. vastu 1929. a., impordeeriti 146,4 milj. lit. eest 136,5 milj. lit. vastu 1929. a. Seega on tänavu I-sel poolaastal eksport impordist suurem umb. 12 milj. liti väärtuses 3 milj. liti vastu 1929. a.

Üksikute kaupade järele suurenes kõige rohkem sigade, või, teravilja väljavedu. Importkaupadest suurenes tunduvalt väetise, raua, petrooleumi ja manufaktuurkaupade sissevedu.

Kaubandus-tööstuskoja üldkoosolekul kaevati, et N. Vene desorganiseerib Leedu turgu, Soovi-

tati, et rahaministeerium selgitaks Leedu ja N. Vene vahelist kauplemist ning normeeriks vahekorrad. Kaubalepingu sõlmimisel tuleb asutada arvestamiskoda: lasta Leedusse sama palju N. Vene kaupu kui palju N. Venesse lubatakse sisse vedada. Need otsused tehti valitsusele kirjalikult teatavaks.

Soome:

Majanduslik informatsioon Soomest.

Soome-Eesti kaubavahetus on 1930. a. esimesel poolaastal Soome kasuks tugevasti paranenud, nagu on näha soome statistika andmeist.

Sissevedu Eestist Soome		Väljavedu Soomest Eesti	
1929	1930	1929	1930
27,4 milj.	16,8 milj. smk.	10 milj	14,6 milj. smk.

Nii on Eesti-Soome kaubavahetus juba ½-aasta lõpul peaaegu tasakaalus. Sissevedu Eestist Soome on l. a-ga võrreldes 40% võrra langedud, kuna samal ajal Soomes eksport Eesti 46% võrra on suurenenud. Siin annab end juba tunda revideeritud kaubaleping. Tähtsamaid soome sisseveokaupu eesti turule olid läinud ½-aastal: kummisaadusi 4,2 milj. smk. eest. Tselluloosi 1,9 milj. smk., märga paberimassi 1,5 m., valget pappi 1,5 milj. smk., paberossipaberit 1,2 milj., klaaskaupa 0,8 milj., aurulaevu 0,8 milj. smk., mootoreid 0,7 milj. ja margariini 0,5 milj. smk. eest.

Kartulitõbi levib ikka edasi. Augustikuu teise poole vihmased ja soojad ilmad on soodustanud tõve levimist. Kesk-Soomest teatatakse, et seal kartulipealsed peaaegu täielikult olevat hävinud, mis saagi peale mõju avaldamata ei jäta. Arvatakse isegi, et saak paiguti l. a. saagist kujuneb vähemaks. Ka Karjalast ja Lääne-Soomest tulevad teated kartulitõve kiire levimise kohta.

Viiburis kõrge linnamaks eesti õunte müüjaille. Viiburi linnavalitsuse otsuse järgi võetakse isikult, kes sadamasilla ääres laevadelt väikemüügil toiduainetega kauplevad, linnamaksu 20 soome penni kg. pealt kaubast, mis nad müüvad. Kui kogu laevalaadung korruga on müüdnud, siis seda maksu ei nõuta. Sarnast maksu ei ole teistes soome linnades üldse. Meie kartuli- ja õunaeksportööridel, kes oma kauba viivad Viiburi ja seda sadamas väikemüügil kavatsesid realiseerida, tuleb eelpool tähendatud maksu arvestada.

Õunteturg Helsingis. Eesti õunu on käesoleval sügisel õige rohkesti Helsingi toodud,

praegu on sadamas sildade ääres 25 purjekat ja 2 ootab reidil järjekorda. Müük edeneb visalt, kuid siiski ostetakse, väikemüügil müüb iga purjek paar kasti päevas.

Hinnad on järgmised:

Valge klaar Sm.	8—9 kg-st,	kasti viisi	100 Smk.	kast
Kaver	" 5—6	" "	80	" "
Pirnõun	" 5—6	" "	80	" "
Kalvik	" 4—5	" "	80	" "
Champagne	" 6—7	" "	100	" "
Sügissuislep	" 7—8	" "	100	" "
Tartu roosa	" 7—8	" "	100	" "
Serinka	" 5—6	" "	80	" "

Ka soome õunu on õige rohkesti turul, hinnad Smk. 2:— kuni 10:— kapp (5 liitrit), s. o. veidi üle 2 kg. Kuid soome õuntest kõlbavad odavamad kui 6:— smk. kapp ainult keetmiseks, õuntest, mis söömiseks on kõlvulised, nõutakse smk. 6:— kuni 15:— kapast. Eesti õunteeksportööridest katsusid paar meest eesti õunu viia ka soome sisemaale, mis aga ebaõnnestus: pidid õunad Kuopios smk. 40:—ga kast ära andma, kuna seal õunte hinnad on veel madalamad kui Helsingis.

Kartuliturul on viimasel ajal hinnad veidi paranenud. Hektoliitri eest maksetakse väikemüügil praegu Helsingi turul smk. 40:—45:—, kui suuremal arvul osta (30—40 hektol.), saab 35—40 smk. eest hektoliitri. Eestist ei ole sel sügisel kartuleid Helsingi veel sugugi toodud. Muu aiavilja hinnad on: kapsad kg viisi smk. 1:—, suuremal arvul 75 penni kg., porgandid 2 smk. kg., peedid 2:—50 p. kg., kaalikad 34:— smk. hektoliiter.

Rootsi:

Tähelepanu väärivad tellimised Rootsi tööstusele.

Rootsi eksporttööstusele antud tellimiste hulgas äratavad viimasel ajal mõned erilist tähelepanu:

1. Rootsi gaas-akkumulaatorite ühing on saanud Kuubalt tellimise Aga-tulitornide peale 950.000 dollari väärtuses. Tulitornid kavatakse asetada Kuuba rannikule ja on Nobeli auhinna saanud rootsi leiduri dr. Gustaf Dalén'i leiutus, keda nimetatakse rootsi pimedaks Edissoniks. Väga teravmeelse konstruktsiooni abil süttivad need tulitornid pimeduse või udu tulekul automaatselt põlema ja kustuvad jälle, kui ilm muutub valgeks. Tulitornid võivad töötada kogu aasta, ilma et hoolitsev käsi nendesse tarvitseks puutuda. Säärased tulitornid on merisõitjatele tuntud paljudel meredel. Kuuba varustas nende tulitornidega juba mõne aasta eest sissesõidutee Havana sadamasse ja et need on osutunud täiesti otstarbekohasteks, siis seatakse nüüd need tulitornid üles ka Kuuba rannikule.

2. Egiptuse valitsus tellis Avesta rauavabrikult 10 miljoni krooni väärtuses roostevaba terast, mis läheb suure Assuani silla teraskonstruktsiooni ehitamiseks üle Niiluse jõe, milline sild saab 1950 mtr. pikk ja 6 mtr. kõrge. Sellesse ehitisse on Egiptuse valitsus investeerinud 4 miljonit inglise naela, lootes, et sild annab vähemalt 14 miljonit inglise naela aastas sissetulekut.

Tolliteateid.

1.

Avaldatakse teadmiseks, et oopiumi ja teiste uimastavate ainete (nimekiri R. T. nr. 59 — 30. a.) sisse- ja väljavedu võib sündida ainult Tallinna peatolliameti kaudu.

Alus: Oopiumi ja teiste uimastavate ainete ja preparaaside sisse- ja väljaveo ning müügi seaduse § 6 (R. T. nr. 51 — 30. a.) ja majandusmin. resol. 5. IX s. a.

2.

Avaldatakse teadmiseks, et kokkuleppel Poola valitsusega on vabastatud legaliseerimisnõudest tollivõimude poolt antavad päritolutunnistused 10. sept. s. a. alates.

Eesti tollivõimude poolt on õigustatud Poolasse veetavate kaupade kohta päritolutunnistusi välja andma Tallinna peatolliamet ning Valga ja Pärnu maksuametid.

Alus: Majandusministeeriumi eeskiri 10. IX s. a. nr. 8367/K.

3.

Töö lihtsustamiseks lubatakse vastu võtta kaptenite poolt laevade sisse- ja väljasõidu juures esitatavad kapteni deklaratsioonid, millised 6. ja 7. osas on täidetud ainult laeva moona- ja luugimärkuste lehes (vorm. nr. 119 § 41) nõutud andmetega.

4.

Avaldatakse teadmiseks, et välismailt Eesti impoteeritud tehniliseks otstarbeks määratud rasv ei kuulu Riigi Teat. nr. 24 — 1930. a. välja kuulutatud „Liha ja lihasaaduste sisseveo määruste“ järgi loomaarstliku kontrolli alla siis, kui impoteeritavad üksused kannavad selgelt pealekirjutatud nimetust „Tehniliseks otstarbeks“ ja on varustatud sellekohast nimetust kandvate ametlike dokumentidega.

Õ i e n d u s: Põllutöömin. loomatervishoiu osak. kiri 16. IX s. a. nr. 3860.

Toiduainete turg.

London.		Hamburg.	
27. IX. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.		27. IX. Nisu.	
Northern Manitoba	£ 29/9	Sisemaa, tonni eest	Rmk. 235—237
Hard Winter	" 27/6	Manitoba, cif 100 kg. eest term.	fl. 8.30
Rosario Santa	" 26/—	Western II, cif 100 kg. eest loco.	" —
" Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		Hard Winter II, 100 kg. eest	
Manitoba	" 25/—	termiin	" 8.40
Austraalia	" 22/3	" Rukis.	
Kansas.	" 26/6	Sisemaa, tonni eest loco	Rmk. 173—175
" Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		" Kaerad.	
370 Ingl. naela	" 15/1½	Sisemaa, tonni eest	" 162—168
California, kaal — 420 Ingl.		" Odrad, suve	
naela	" 32/	Sisemaa, tonni eest	" 186—220
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		" Odrad, talve	
La Plata	" 11/—	Sisemaa, tonni eest	" 180—184
Canada nr. 2	" 11/9	" Suhkur.	
Donau	"	Hollandi, laadimisel	sh. 7/3
20. IX. Linad, cif.		C. S. R. — do —	" 7/4½
Riga Livonian Z. K.	" 41.0	Poola, — do —	" 6/10½
Pärnu H. D.	" 41.0	Java,	" 8/4½
Slanetz U/A Medium	" 41.0	" Riis, Burmah U, 50 kg. eest	" 14/6
" Bacon, kaal 112 Ingl. n.		" Rasv.	
liri	sh. 81.0— 95.0	American Purelard	\$ 30¼
Daani	" 75.0— 83.0	Steamlard	" 28½
Kanada	" 83.—	" Või.	
Hollandi	" 69.0— 77.—	Sisemaa või I sort	Rmk. 134.—
Munad, kaal — 120 Ingl. naela		" " II "	" 122.—
Inglise	" 15.0— 19.0	" " III "	" 106.—
Daani	" 14.6— 17.0	Eesti	" 134.—137.—
25. IX. Või.		Läti punane	" 140.—143.—
Daani	" 150/—	must	" 136.—137.—
Uus Merimaa	" 128/— 130/—	Uus Merimaa	" 150.—
Siberi	" 122/—	Siberi	" 145.—148.—
Läti	" 128/— 130/—		
Leedu	" 126/— 128/—		
Eesti	" 128/— 130/—		

NÕUANDE-BÜROO

maksustamisküsimusis — äri-, tulu- ja tempelmaks —

on avatud 15. mais! s a. Kaubandus-tööstuskoja juures.
 Büroo töötab vann. adv. M. PUNGA juhatusel. Büroos
 on tegevad end. majandusmin. käsutusameinik ja end.
 maksuinspektori abi hr. E. ROSS ja Kaubandus-tööstuskoja
 nõunik hra R. BERENDSEN.

Büroo on avatud äripäevadel — peale laupäevade — kella 5–6 õhtul.

Nõuandmine hinnata.

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	16. IX	17. IX	18. IX	19. IX	20. IX	22. IX	23. IX	24. IX	25. IX	26. IX	27. IX
Frank . . .	123.75	123.72	123.73	123.67	123.69	123.74	123.82	123.76	123.78	123.79	123.79.50
Dollar . . .	4.8617	4.8604	4.8613	4.8597	4.8604	4.85 ¹⁵ / ₁₆	4.8596	4.8607	4.8599	4.8595	4.85 ¹¹ / ₃₂
Rootsi kroon	18.088	18.092	18.091	18.088	18.09	18.09	18.09	18.09	18.09	18.09	18.09
Daani kroon	18.161	18.162	18.162	18.162	18.16	18.16	18.16	18.16	18.156	18.156	18.1550
Norra kroon	18.167	18.166	18.167	18.167	18.17	18.17	18.165	18.165	18.165	18.158	18.16
Saksa mark .	20.401	20.401	20.399	20.399	20.391	20.395	20.41	20.417	20.403	20.408	20.41
Soome mark	193.07	193.07	193.09	193.10	193 ³ / ₈	193 ¹ / ₁₆	193.07	193.07	193.07	193.07	193 ¹ / ₁₆
Floriin . . .	12.0698	12.0637	12.0640	12.0612	12.0625	12.05	12.0503	12.0550	12.05	12.05	12.05 ¹ / ₄
Liira . . .	92.80	92.81	92.83	92.81	92.80	92.80	92.79	92.80	92.79	92.80	92.7950
Helveetsia fr.	25.052	25.052	25.051	25.043	25.043	25.045	25.051	25.053	25.052	25.051	25.05 ¹ / ₄
Cehhosl. kr. .	163.75	163.72	163.77	163.77	163.75	163.75	163.74	163.75	163.74	163.74	163.75
Belgia frank	34.858	34.857	34.865	34.858	34.86	34.86	34.862	34.867	34.862	34.856	34.86
Sillingid . . .	34.413	34.423	34.443	34.443	34.42	34.435	34.433	34.433	34.433	34.433	34.4350
Pengo . . .	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77
Latt . . .	25.24	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.22	25.22	25.22	25.25	25.22
Litt . . .	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Cerv.	9.448	9.448	9.448	9.448	9.446	9.446	9.433	9.443	9.443	9.443	9.443
Eesti kroon .	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.24	18.24	18.20	18.23	18.25	18.24
Höbe p/unts	16 ¹³ / ₁₆	16 ⁷ / ₈	17/—	16 ¹⁵ / ₁₆	16 ³ / ₁₆	17/—	17/—	16 ⁷ / ₈	16 ⁷ / ₈	16 ³ / ₄	16 ³ / ₄
Plaat. p/unts											110/—
Kuld p/u. . .									85/—	85/—	

	B E R L I I N										
	16. IX	17. IX	18. IX	19. IX	20. IX	22. IX	23. IX	24. IX	25. IX	26. IX	27. IX
Naelsterling .	20.40	20.399	20.398	20.391	20.392	22.397	20.419	20.401	20.407	20.41	20.412
Frank . . .	16.485	16.485	16.485	16.485	16.485	16.485	16.48	16.485	16.485	16.485	16.485
Dollar . . .	4.1970	4.1965	4.1955	4.1955	4.1955	4.197	4.2015	4.1975	4.199	4.2005	4.200
Rootsi kroon	112.74	112.73	112.72	112.70	112.71	112.75	112.87	112.75	112.75	112.80	112.81
Daani kroon	112.34	112.31	112.30	112.28	112.29	112.34	112.48	112.34	112.37	112.41	112.42
Norra kroon	112.28	112.29	112.27	112.24	112.24	112.26	112.39	112.28	112.34	112.36	112.36
Soome mark	10.562	10.56	10.56	10.557	10.557	10.563	10.572	10.565	10.567	10.565	10.568
Floriin . . .	169.02	169.03	169.03	169.06	169.12	169.20	169.46	169.24	169.33	169.38	169.36
Liira . . .	21.985	21.975	21.975	21.965	21.975	21.99	22 —	21.98	21.935	21.995	21.99
Helveetsia fr.	81.44	81.41	81.43	81.43	81.435	81.475	81.535	81.45	81.475	81.465	
Belgia frank	58.505	58.505	58.50	58.495	58.495	58.525	58.565	58.505	58.525	58.535	58.54

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid.
Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100kg.	39.00—43.00	„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.	
„ sõre, Ameerika ja Inglise „	40.00—43.00	Pütülijahu:	
		Rukkipütü patent (à 50 kg.) harilik	100 kg. 30.00
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski		„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	„ 41.50
Jahu rukki	15.20—16.00	„Kalev“	„ 37.80
rukkipütü	25.50—30.00	„Taara“	„ 37.00
nisu, pehme —		„Kungla“	„ 31.30
sõre	28.80—44.50	„Sammo“	„ 28.80

		Kroonid.			Kroonid.
Manna (à 50 kg)	100 kg.	45.00	Koks, kütte	1000kg.	43.00—43.50
Granular	" "	43.00	" gaasi, Tall. gaasivabrik	" "	35.00—40.00
" poolsõre	" "	45.00	Kütteturvas (Riigi turbatööst)	" "	12.30
" sõre	" "	45.50	Põlevkivi, I sort A fr. Kohtla j.	" "	6.10
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.		" " B	" "	5.50
Jahu: rukki	" "	11.55—12.15	" " II	" "	4.90
" " pütül	" "	20.00—20.60	" " III	" "	2.75
" " nisu, pehme — sõre	" "	29.00—45.20	" " asfalt, mastiks netto	100 kg.	7.25
Nisu, Eesti	" "	20.00—21.50	" " fenolaat, netto	" "	9.00
Rukis, Eesti valitsuse poolt määratud hind	" "	17.50	Karbolineum A & B	" "	17.—
Kaerad, toidu, Eesti	" "	11.00	" " C, netto	" "	15.—
" " Vene	" "	11.00	Estobituumen-pigi D & E, netto	" "	10.25—10.75
" " Poola	" "	—	" " tooresõli, netto	" "	7.25
Odrad, õlle, Poola	" "	—	" " raskeõli	" "	10.25
" " toidu	" "	—	" " mootornafta	" "	9.—
Herned, rohelistes, Vene	" "	—	Imbutusõli A netto Kohtla	" "	10.—
" " valged, Vene	" "	—	" " B	" "	9.50
" " Hollandi	" "	—	" " C	" "	9.—
Pelüskid, külvi	" "	—	Katuselakk fr. Kohtla j.	" "	10.50
Ristikhein, punane, Siberi, külvi	" "	—	Raualakk fr. Kohtla j.	" "	25.00
Rüis, Burma II	" "	36.25—36.75	Raud, sordi	" "	14.00—14.50
Kartulid, piirituse	" "	1.80	" vits	" "	18.00—25.00
Kartulitärklis „Superieur“	" "	30.—	" plekk	" "	18.00—25.00
Siirup, kartuli, 420/0	" "	40.—	" plekk, tsingitud	" "	32.00—33.00
Glükoos	" "	38.—	" talad	" "	13.70—14.30
Või, eksport, I sort	1 kg.	2.13—2.18	Teras, inglise	" "	70.00—100.00
Margariin, välismaa	" "	1.17—1.22	" " Saksa	" "	70.00—100.00
" " kodumaa	" "	1.09—1.15	" " vedru	" "	23.00—25.00
Kaseiin, Eesti	100 kg.	60.00—65.00	" " talla, ree	" "	16.50—17.00
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg.	1.80—2.00	Inglüstina	" "	360.—400.—
Munad, eksport, I s. (kast 360 tk.)	kast	34.20—36.00	Seatina	" "	55.00—60.00
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.25—1.70	Vaskplekk, punane	" "	150.00—155.00
" " Inglise	" "	1.20—1.45	" " valge	" "	125.00—130.00
Kohv, Rio, Santos	" "	2.30—2.50	Tsinkplekk	" "	65.00
" " Kesk-Ameerika sordid	" "	3.10—4.80	Masinaõli, Vene	" "	27.00—28.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	" "	5.00—5.50	" " Poola № 6	" "	22.90
" " Orange Pekoe, Java	" "	3.80—5.00	" " Ameerika	" "	29.00—31.50
" " Moning, Hiina	" "	4.00—4.70	Mootorõli	" "	35.40—42.70
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg.	—	Autoõli, Ameerika	" "	39.65—105.00
" " " Ceh.-Slov.	" "	29.25—29.50	Linaseemneõli	" "	95.00
" " " Poola	" "	26.25—26.50	Värnits	" "	97.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	" "	3.40	Tsilindriõli, Ameerika	" "	34.00—35.00
jaam Irboska ja Narva	" "	3.40	" " Vene 280°	" "	33.00
" " Saksa	" "	3.40	" " " 320°	" "	65.00—70.00
Heeringad, Schoti Matties	tünn	50.00—53.00	" " " 280°	" "	31.50—36.60
" " Schoti Matfulls	" "	64.00—67.00	" " " 320°	" "	44.00—54.90
" " Islandi	" "	—	Nafta, Vene	" "	12.00—13.00
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.85—0.90	" " Ameerika	" "	12.00—13.00
Liha, looma, I sort	1 kg.	0.40—0.60	" " Poola	" "	11.75
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	14.75	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	" "	18.00—19.00
" " päevalille	" "	15.25	" " Am., sistern. ja vaadid	" "	18.00—19.00
" " suhkrupeedi	" "	5.25	" " Poola	" "	17.10
" " kookos	" "	—	Bensiin, Vene	" "	40.00
Jahu, päevalille	" "	15.25	" " II sort	" "	37.25
Segajõutoit I s.	" "	—	Bensiin, Ameerika	" "	40.00
" " II s.	" "	12.75	" " Poola I sort	" "	34.65
Soja tangud	" "	15.25	Pesusooda, kodumaa	" "	9.00—9.50
Nisukliid	" "	8.50	Seebikivi	" "	28.00—29.00
Puuvillane riie, Bias netto	meeter	0.57—0.72	Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg.	5.50
" " Mitkal	" "	0.44—0.53	" " tsinkvalge, välism.	" "	0.73—0.78
Õli linaseemned, 90% basis, saatejaam	100kg.	15.25—15.85	" " tinavalge,	" "	0.85—0.86
Linaseemned, külvi 95% basis, saatejaam	" "	18.30	" " ooker,	" "	0.17—0.24
Wivisitsi, auru, Yorkshire, 2 korda pestud	1000kg.	27.50—28.00	Väetisained, salpeeter, Tshiili	kott	20.80
" " " Newcastle	" "	26.50	" " superfosfaat 17—18%	" "	6.30
" " " " "	" "	29.00—30.00	" " Thomasjahu 15—16%	" "	5.80
			" " Lubjasalpeeter	" "	—
			Kaalisool	" "	10.45
			" " Kainiit 12%	" "	4.50
			Väävelhapuammoniaak	" "	22.00

Lubjalämmastik	kott	17.50
Fosforiit Eesti 25—27%	"	5.00
Leunasalpeeter 26%	"	29.60
Nitrofoska	"	31.20
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg.	tünn	8.90
Kriit, toores	100 kg.	5.45—6.70
" pestud	"	6.00—7.00
Kivitiirv	"	12.50—13.50
Puutiirv	"	26.00—30.00
Lubi	"	3.05
Kips, tükkides, franko vagun Irboska 1000 kg.	"	15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krohvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, I s. Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	"	50.00
Silikaat I s., fr. vabrik	"	45.—
Tullitikut, orig. kast (5000 toosi)	"	130.—
Nahk, talla, Eesti	1 kg.	3.05—3.60
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I srt.	"	3.60—3.75
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II srt.	"	2.65—3.50

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pensi (d) loko 22. IX 6.20, okt. 5.83, det. 5.91, jaan. 5.95. 23. IX 6.05, okt. 5.77, det. 5.85, jaan. 5.89.

Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 21.—27. sept. 1930.

Peekonsigade tapakaalud I sort	II sort	III sort	
60—72 kg	0,85	0,81	0,76
55—59,5 "	0,81	0,78	0,73
72,5—75 "			
50—54,5 "	0,78	0,76	0,73
75,5—80 "			

Lina Prahid:

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	22/6
" — Ghent	1016 kg.	"	23/—
" — Dundee	"	"	32/—
" — Belfast	"	"	47/6

Puumaterjalid Standard

Tallinn — London	"	sh	38/—
" — Hull	"	"	40/—
" — Manchester	"	"	45/—
" — Grangemouth	"	"	32/6
" — Belfast	"	"	57/6
" — Dundee	"	"	33/—
" — Antwerpen	"	"	32/6
" — Ghent	"	"	30/—
" — Rotterdam	"	hfl.	18/—
" — Amsterdam	"	"	20/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	18—25/—
" — London	1016 kg.	"	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	rkr.	10—30
" — Stettiin	või.	tünn	sh 1/6
" — London	"	"	3/—

Tallinna börsi kursisedel.

New-York	T.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	O.	3.7455	3.7450	3.7445	3.7450	3.7450	3.7450
	M.	3.7555	3.7550	3.7545	3.7550	3.7550	3.7550
London	T.	—	—	—	—	—	—
1 naelsterl.	O.	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20	18.20
	M.	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
100 s. riigim.	O.	89.20	89.15	89.20	89.20	89.20	89.15
	M.	89.80	89.75	89.80	89.80	89.80	89.75
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
100 soome m.	O.	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42
	M.	9.47	9.47	9.47	9.47	9.47	9.47
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
100 rootsi kr.	O.	100.60	100.60	100.60	100.60	100.60	100.60
	M.	101.20	101.20	101.20	101.20	101.20	101.20
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
100 daani kr.	O.	100.20	100.20	100.25	100.25	100.25	100.25
	M.	100.80	101.80	100.85	100.85	100.85	100.85
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
100 norra kr.	O.	100.15	100.20	100.20	100.20	100.20	100.20
	M.	100.75	100.80	100.80	100.80	100.80	100.80
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
100 prants. fr.	O.	14.75	14.70	14.70	14.70	14.70	14.70
	M.	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
100 floriini	O.	150.90	151.—	151.—	151.05	151.05	150.05
	M.	151.70	151.80	151.80	151.85	151.85	151.85
Riig	T.	—	—	—	—	—	—
100 latti	O.	72.10	72.10	72.10	72.10	72.10	72.10
	M.	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
100 helv. fr.	O.	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65
	M.	73.25	73.25	73.25	73.25	73.25	73.25
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
100 belgat	O.	52.20	52.20	52.20	52.20	52.20	52.20
	M.	52.70	52.70	52.70	52.70	52.70	52.70
Milaano	T.	—	—	—	—	—	—
100 liirat	O.	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60
	M.	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
100 tšehh. kr.	O.	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10
	M.	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
100 austr. sh.	O.	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85
	M.	53.45	53.45	53.45	53.45	53.45	53.45
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
100 pengot	O.	65.55	65.55	65.55	65.55	65.55	65.55
	M.	66.25	66.25	66.25	66.25	66.25	66.25
Varssav	T.	—	—	—	—	—	—
100 slotti	O.	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85	41.85
	M.	42.65	42.65	42.65	42.65	42.65	42.65
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
100 litti	O.	37.05	37.05	37.05	37.05	37.05	37.05
	M.	37.65	37.65	37.65	37.65	37.65	37.65
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
100 rubla (čekk)	O.	192.50	192.75	192.75	192.75	192.75	192.75
	M.	194.—	194.25	194.25	194.25	194.25	194.25
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
100 guld-nät	O.	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80
	M.	73.40	73.40	73.40	73.40	73.40	73.40